

ÁRA 1500 KORONA

VASÁR NAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42-49, 198-04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁR NAP**

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K, Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára ————— 1.500 K

Budapest, 1925.

VI. évfolyam, 48. szám.

Vasárnap, november 29.

A királykérdés.

Irta: Vasadi Balogh György nemzetgyűlési képviselő.

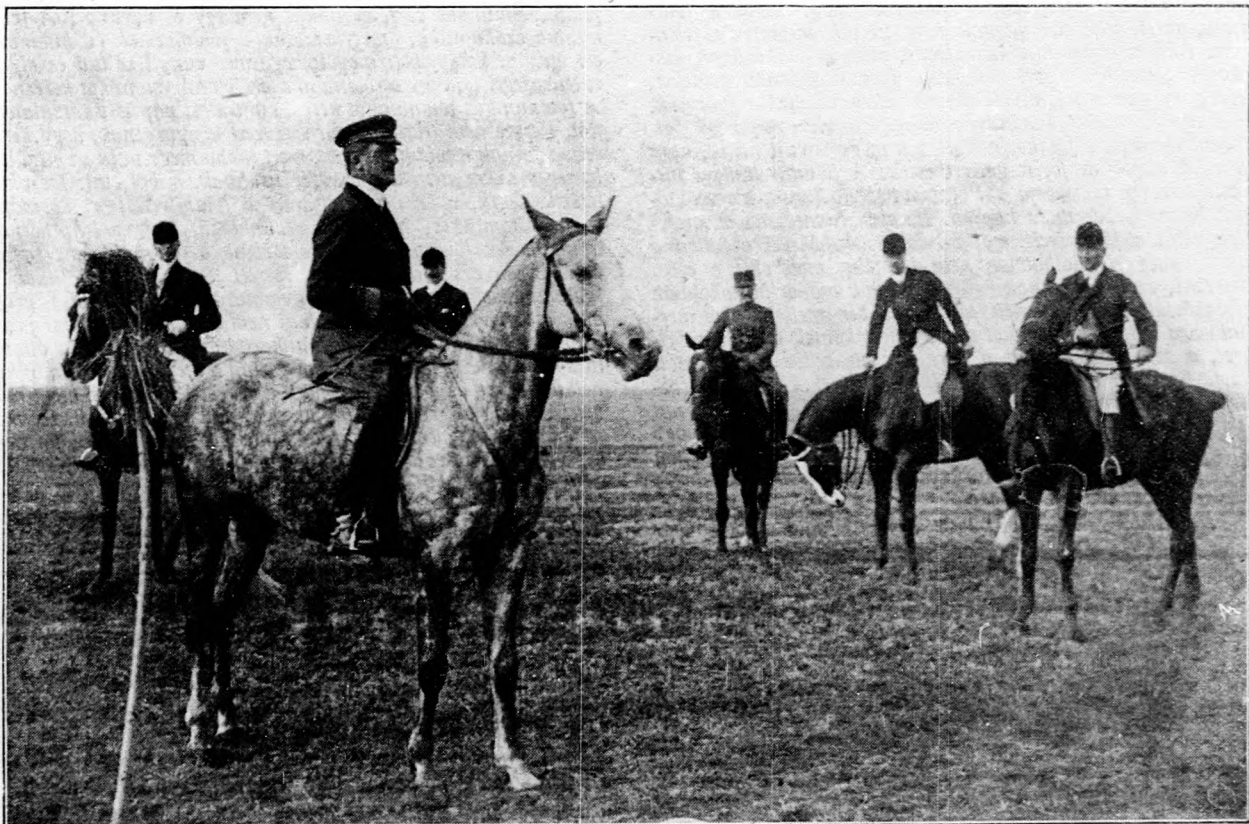
Azt hittük, hogy mindenki belátta már, hogy ezt a kérdést nem szabad bolygatni, hogy ebben a kérdésben — legalább egyelőre — a leghelyesebb és legokosabb álláspont, az agyonhallgatás. Azt hittük, hogy mindenki át van hatva attól a magasabbrendű meggyőződéstől, hogy «a hazáért mindent, a hazát semmiért» nem szabad kockáztatni.

És mégis akadtak s akadnak folyton-folyvást emberek, akik nevüket a királykérdés napirendre hozásával tartják a feiszínen s tartják a forgalomban. Nem törődnek

vele, hogy ez szembeállítja a magyart a magyarral, hogy ez ellenséggé tesz sokakat, akiknek pedig mind egyszálíg egyetlen eszméért kell és kellene lelkesedni, dolgozni: a magyar nemzet megmentéséért.

Hogy kinek-kinek megvan a meggyőződése ebben a kérdésben, az természetes, az érthető. Amint tiszteletben kell tartani mindenkinek vallásához való ragaszkodását, úgy tiszteletreméltó ebben a tekintetben is kinek-kinek megállapodott, meggyőződésszerű s mindenekfelett önérdektől mentes állásfoglalása. De ezt ne akarja erővel, meglepetéssel a másokra erőszakolni.

Majd ha eljön az az idő, mikor egyéb fontos, életbevágó ügyeinket elintéztük, amikor meglehet — az állam,

A kormányzó agarászversenyén.

a nemzet kockáztatása nélkül — próbálni ennek a kérdésnek a megoldását, ám álljanak elő a pártok és irányok a maguk szándékával, próbálják majd meggyőzni a döntésre hivatott tényezőket a maguk igazáról, de addig, míg ez az idő el nem érkezik, mérsékeljék királyválasztó hevüket. Se zöldasztalnál, se fehérasztalnál, se tintás, se boros üvegek mellett ne dobják bele ezt a gyűlölséget, vetélkedést szülő kérdést a magyar közéletbe.

Kell, hogy legyen annyi hazaszeretete minden egyes magyar embernek, hogy ne akarja a királykérdést a házára káros, veszélyes időben és módon belekeverni a közélet amúgyis izgatott, amúgyis türelmetlen, amúgyis elégedetlen lelkivilágba. Mi nem akarjuk és nem engedhetjük meg, hogy Szent István koronája s vele Magyarország becsülete a korteskedés posványába kerüljön! Felemeljük az ilyen kísérletek ellen tiltakozó szavunkat s a nép millióinak nevében kiáltjuk az avatatlanok felé: «Ne nyulj hozzá»!

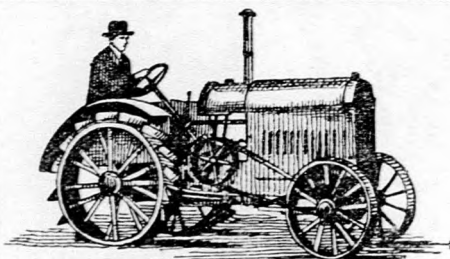
Úristen! Mi lenne ebből a szegény, árva csonka országból, ha a legfontosabb kérdéseket csak így hevenyészve, az üstökénél fogva rángatnák elő s társadalmi egyesületek közgyűlésén, vagy az azt követő vacsorákon oldanák meg! Szálló igévé vált «Ugocsa nem koronáz», de ha a királykérdést úgy igyekeznek megoldani, mint azt most láttuk, akkor minden falu külön-külön koronázna: a haza kárára.

Budapest, november 28.

Síró gyárosok és néma feltámadók. A gyárosok részéről már sokszor hallottuk, hogy káros a földreform, mert a földhözjutottak nem tudják megművelni földjeiket. Bár ez olyan kitalált ráfogás, mert a földhözjutott kisemberek zöme becsüiettel munkálja meg a kiosztott földeket, mégis gondoltak a földművelő kisemberekre, de nem a gyárosok. A «Falu» Országos Földművelésügyi elhatározta, hogy falvanként tömöríti a földhözjutottakat s módot nyújt nekik, hogy földjeiket olcsón és jól megművelhessék. A földművelésügyi miniszter szívesen támogatja a Faluszövetséget, hogy a kis szántógépek beszerzéséhez hitelt kapjon. Ez csak természetes és dicséretére válik a földművelésügyi miniszternek. Mivel azonban a Faluszövetség előreláthatólag nem bír elég motorekért e célra beszerezni, azon gazdáknak és azon gazdák csoportjainak, akik a földhözjutottak földjeinek méltányos bér mellett való megszántására kötelezik magukat s szerződést kötnek a Faluszövetséggel, a szántógépek után a kormány elengedi a behozatali vámot. Ez a vám ilyen kis gépeknél, amelyeknek hetven-százhatvanmillió korona a vételára, hémilliót tesz ki. Minden józan és tisztán gondolkodó ember csak helyeselheti ezt. De nem úgy a gyáros és merkantilista urak. Nossza, csaptak olyan lármát a szoldájukban álló újságokban, hogy Jericho ostroma óta olyant még senki sem hallott. Rettenetes sírásban törtek ki s telekörtölk az országot, hogy tönkre megy a gépipar, mert a kormány

a földhözjutottak parcelláinak jutányos áron való megszántására néhány ekének a vámmentes behozatalát megengedi. A gyáros urak annyira szűkkeblűek, mikor csak egy garasnyi hátrány is jenyegeti őket, hogy menten készek zsoldos újságjaik révén «üzlettel» vádolni a földművelő nép önzetlen szervezetét. Hát, ha üzlet az, amit a Faluszövetség akar csinálni, ám miért nem akarják ők ugyanazt megcsinálni? Úgy látszik azonban, hogy ép ők szeretnének üzletet csinálni még a földművelők türelme is véget ér s megúják a gyáriparosok terrorját, mely odáig viszi már az egyoldalú ipari vámvédelmet, hogy a mezőgazdaság koldul tőle nemskára. Azt pedig épen nem fogjuk tűrni, hogy a szegény földhözjutottak boldogulása is a gyáripar kapzsisága miatt akadjon meg!

Jelentkezik a ludas. A nemzetközies újságja, mely a véres proletárdiktatúra hivatalos lapja volt, ugyancsak elárulta tudatlanságát. Neki megy Schandl államtitkárnak, hogy miért merete közölni az «Uj Barázda» olvasóival. Hogy a földmunkások munkaellátásáról gondoskodott a földművelésügyi kormány. Lapunkat elnevezi «ébredő-agrár-reakciós» lapnak. Bizony mi a proletárdiktatúrával szemben visszatérést követelünk a rend és a becsület rendszerére. Ennyiben csakugyan reakciót (visszatérést) hirdetünk s erre büszkék is vagyunk. A keresztény népies agrárpolitikát követeljük. A földművelésügyi államtitkárnak pedig ép úgy vagyunk újságja, mint minden más becsületes magyar embernek, aki a földművelő nép érdekeiért önzetlenül dolgozik. Hanem legjobban eitalálta a sarva között a tőgyét a bolsevik újság, mikor az államtitkár azzal akarja megcáfolni, hogy szeptemberben s augusztusban pár száz, vagy egy-két ezer munkás munkát keresett az Országos Mezőgazdasági Munkaközvetítőben. Hát először is az államtitkár novemberben nyilatkozott, mikor már az ármentesítő társulatok több mint 300 milliárd korona olesó törlesztéses kölcsönt kaptak a földművelésügyi kormánytól. Erre mondta azt, hogy a földmunkások most már mind munkához juthatnak. Másodszor az államtitkár nem földmivesmunkásokról, hanem földmunkásokról beszélt ilyen értelemben. Még azt se tudja a magát «munkásújság»-nak nevező vörös újság, hogy földmivesmunkás és földmunkás nem egy és ugyanaz. A földmunka szakmunka, amelyhez csak a földmunkás (a kubikus) ért igazán. Szégyelheti magát, hogy még ennyit se tud és olyan sületlenséget ír, hogy a földmunkások földmivesmunkát keresnek. A földmunkás földmunkát keres, amit most kap is a társulatoknál. Persze nem tetszik a pártszervezet kényurainak, hogy kereselhez jutnak a földmunkások, mert hátha megszűnik az elégtelenség s akkor nem lesz a vezér uraknak, miből élni. De akár tetszik nekik, akár nem, jól teszi a földművelésügyi kormány és az államtitkár, ha igenis reklámozza, hogy hol juthatnak munkához a földmunkások, ha törődik a földmivesmunkások sorsával. Bizonyára önzetlenebbül szereti Schandl államtitkár a földmunkásokat, meg a földmivesmunkásokat is, mint azok, akik csak elvesznek tőlük, de adni nem adnak nekik. Ami pedig a földmivesmunkások nyári munkaellátását illeti, azt az államtitkár se mondta, hogy teljesen megszűnt a mezőgazdasági munkanélküliség, de az igenis igaz, hogy a békebeli méretekre ment már vissza s nem oly rendkívüli, mint a múlt években volt. De még az a pár ezer ember se maradt volna aratóréz nélkül, ha nem lett volna a bolsevizmus, mely a mezőgazdaságokat kifosztotta, legyőngítette s több munkaalkalom nyújtására képtelenné tette. De erről igazán nem az államtitkár tehet, hanem többek közt a «Népszava», mely leginkább ludas a pusztításban...

Mc CORMICK TRACTOR

raktárról
azonnal
szállítható

International Harvester Company Mc Cormick & Deering, Chicago

VEZÉRKÉPVISELET

DÉNES B.

Részvénytársaság, Gőz- és Motorekosztály Budapest, V., Váci-út 98.

Lévélcím: Budapest 56. Fiókbérlő. — Sürgőnyicím: «Débert Budapest».

Telefon: 139—15 és 70—43. — Alapítva 1883.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Nemzetgyűlés.

A költségvetés általános vitáját folytatta és fejezte be a nemzetgyűlés az elmúlt héten. Megállapíthatjuk az eddigi elhangzott beszédekből, hogy — eltekintve egyes komoly kérdéseket tárgyaló felszólalástól, sietünk megjegyezni, hogy ezek a többséget képviselő Kiszgazdapárt részéről hangzottak el túlnyomóan — vélt sérelmek uralták azokat. A költségvetési vita az alkalom arra, hogy elmondjanak mindent, tücsköt-bogarat, mert ennek a vitának az anyaga nincs megkötve, ennél nem kell szakszerűen egyes szövegeken forgó kérdéshez hozzászólni, hanem a közélet minden terére kiterjeszkezhetnek. Éltek is a kisebb-széki szónokok az alkalommal.

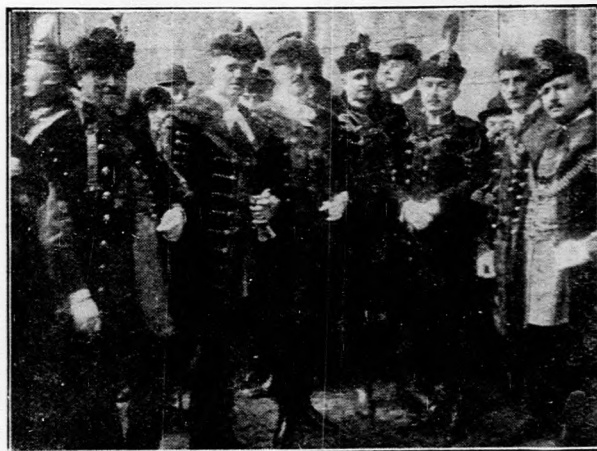
Az elmúlt hét nevezetesebb felszólalói voltak: *Czettler Jenő*, aki különösen a hitelkérdés rendezését sürgette, nemcsak a mezőgazdaságnál, de az egész vonalon, mert nemzeti érdek, hogy mezőgazdaság, ipar, kereskedelem egymást kiegészítve virágozzék. *Perlaky György* különösen két kérdést emelt ki. Az egyik a magyarországi nemzeti kisebbségek kérdése, mellyel kapcsolatban visszautasította azt a vádat, mintha nálunk a nemzetiségek mostohán lennének kezelve. Rámutatott, hogy éppen a német birodalomból ittjártak jelentették ki, hogy a németeknek magyarországi helyzete a legteljesebb örömmel tölti el őket, mert nyelvüket, szokásaikat, műveltségüket századokon át megőrizték, vagyonban pedig gyarapodtak, a közhivatalokban vezető állásokban vannak. A másik az értékesítés ügye. Itt kiemelte, hogy a mezőgazdasági termények értékesítését meg kell szervezni, mert a mai állapot lehetetlenné teszi a gazda számára, hogy munkájának hasznát ő élvezze, az a közvetítők, spekulánsok zsebébe vándorol. Ezért gabona közraktárakra van szükség de mindenekfelett az értékesítő szövetkezetek megalakítására. Beszédjének egyéb részéből ki kell emelnünk a szociáldemokraták kétszínű játékának leleplezését, amennyiben ők hangsúlyozzák itt a földreform szükségességét, de igazában erre nem is törekvesnek, amint az Bauer idevágó munkájából kiténik. *Lovász János* az értékesítés kérdésével foglalkozott s erre vonatkozólag határozati javaslatot is nyújtott be. *Gaal Gaszton* sok általános érdekű kérdést érintett beszédében s a költségvetés elfogadását azzal indokolta, «nem lát olyan tényezőket, akik a kormányzást átvehetnék és akikben az ország jobban megbízhatna, mint a mostani kormányban!»

A költségvetésen kívül interpellációval kapcsolatban szóba került a francia-magyar kereskedelmi szerződés ügye

A hajdúnánási vitézek.

Parancsnokról, vitéz Semsey grófról, Semsey vitézeknek hívják őket.

A Széchenyi Szövetség képviselőtagjai.

Balról jobbra: Perlaky György, Örfy Imre, Erdélyi Aladár, Erödi-Harrach Tihamér, Schandl Károly államtitkár és Rubinek István.

is, melyet *Beck Lajos* tett bírálat tárgyává. *Valkó Lajos* kereskedelmi miniszter nyomban válaszolt s válaszában kimutatta, hogy ezt a szerződést meg kellett kötni, mert ezt a nemzet érdeke követelte meg. A többi interpelláció személyeskedésben nyilvánult meg. A legnagyobb föltűnést *Lendvai István* interpellációja keltette, *Petrichevich-Horváth* Emil báró népjóléti államtitkárt támadta, az állami építkezésekkel kapcsolatban.

Pártközi értekezlet a földreform ügyében.

Szerdán a pártok kiküldött képviselői a nemzetgyűlés elnöki fogadó termében értekezletre jöttek össze, hogy a földbirtokreformmal kapcsolatos kérdéseket megbeszéljék. Ezen az értekezleten a pénzügyminiszter bejelentette, hogy úgy a hitel és föbbermelés szempontjából fontos tervek vannak a megvalósítás állapotában. A kormány törekvése, hogy megkönnyítse a földhöz juttatottak helyzetét. *Mayer János* földművelésügyi miniszter bejelentette, hogy nagyobb összeget juttat a kormány a házhelyhez és földhöz jutottak megsegítésére, különösen, hogy a házak fölépítését elősegítse. *Bethlen István* gróf miniszterelnök pedig a nagybirtok nagyarányú megkötöttségének megszüntetését jelentette be, ami alkalmat ad az egészségesebb birtokserére.

Örvendeznünk kell, hogy ebben az égetően fontos kérdésben a kormány részéről ilyen messzeemenő s hathatós támogatást helyeztek kilátásba. Ez is azt bizonyítja, hogy a kormány és a kormányt támogató kiszgazdapárt minden eszközt és alkalmat megragad, hogy a földmives nép érdekeit elősegítse, támogassa.

A hadikölcsönök valorizációja.

A valorizáció kérdésében újabb események nincsenek. A benyújtott javaslatot még a bizottság nem tárgyalta. A kormány a javaslatról függetlenül azt tervezi, hogy az arra rászoruló szegények, árvák, hadiözvegyek kötvényeit egyénienkénti elbírálás alapján méltányosan fogja elintézni. Szélesebb körű valorizálás az állam pénzügyi helyzete miatt lehetetlen, mert ez az amúgyis terhes adók mérheterlen emelését vonná maga után, amiért a felelősséget vállalni alig lehetne.

A királykérdés föllobbanása.

A *Társadalmi Egyesületek Szövetsége* elnökeiktató gyűlést tartott s ezen a gyűlésen *Albrecht* királyi herceget iktatták be az elnöki székbe. Ezt az alkalmat némelyek fölhasználták arra, hogy tüntessenek *Albrecht* főherceg, mint leendő király mellett. Nem tartjuk helyesnek, hogy a királykérdést így rángatják elő, mikor a nemzet érdeke ezt éppen nem engedi meg. Kár a nemzeti közvéleményt ilyen kérdésekkel izgatni, de még nagyobb kár az, hogy ilyen fontos kérdést némelyek csak úgy suba alatt szeretnének megoldani.

A KÜLPOLITIKA ESEMÉNYEI

A német birodalmi tanács elfogadta a locarnói szerződést.

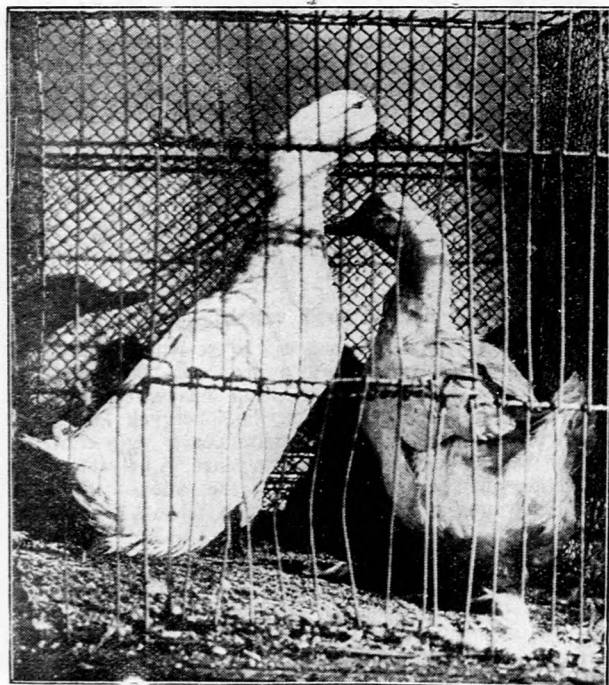
A locarnói szerződést a német birodalmi tanács jóváhagyta és elfogadta. A locarnói szerződés volna hivatva a franciák és németek közötti feszültség eltüntetésére s a két nagy nemzet között a békés együttműködés megteremtésére. Hogy ez mennyire sikerül, azt a jövő fogja eldönteni, mindenesetre kívánatos volna, hogy a hozzáfűzött reményeket beváltssa a jobb jövőt hozza mielőbb a szerencsétlen nemzetek számára, köztük a mi megsanyargott magyar hazánk részére.

A francia kormány megint megbukott.

Alig alakult meg a *Painlevé* kormány, már a bukását adják hírül. A Kamara leszavazta. Semmire bizonyítja jobban, hogy a győztes államok is minő nehézségekkel küzdenek, mint Franciaország helyzete. Pénzügyi bajok, gazdasági válságok, munkanélküliség, a marokkói-sziriai háború mind-mind azt bizonyítja, hogy nem tud megnyugodni ott sem a nemzeti lélek s a világháborút befejező békék nem hozták meg a győzteseknek sem az óhajtott jobblétet. A pártok közötti szövetséggel akarják megoldani a válságot.

A csehországi választások.

Csehországban megvoltak az általános képviselőválasztások s ezek a felvidéken *Hlinkának*, a tótok vezérének is, a magyar pártoknak is megerősödését hozták. *Hlinkaék* a tót önállóságot követelik úgy a közigazgatásban, mint az igazságszolgáltatásban, iskolai oktatásban. A választások eredménye nemcsak a felvidéken, de egyéb részeken is az ellenzék erősödését mutatja s ez bizonyítja, hogy a boldognak kikiáltott Csehszlovákiában sem olyan nagy a megelégedés, mint *Benes-Massaryk* elszertettének a világgal hitetni. A mi viszont azt mutatja, hogy az erőszakkal összetakolt új országok nem életképesek, hogy azok előbb-utóbb össze kell hogy omoljanak, mert betegek voltak már születésük pillanatában is.

Kép a nemzetközi baromfikitállásról.

Első díjjal kitüntetett pekingi kacskák.

(Bogyay Elemér tenyésztéssel.)

MEZŐGAZDASÁG

Az állatok nyírásáról. Irta: Tóth István.

A háziállatok nyírása — mint bőrápolási, szépítési és gazdasági művelet — már régóta szokásos. Különösen a fenyűzésre használt (luxus)lovak nyírása vált divattá, amely szokás Angliából és Franciaországból jutott el hozzánk. De az egészség ápolásának nézőpontjából elég sokszor alkalmazzák egyéb lovak megnyírását is. A legújabb időkben azonban — eltekintve a juhok és kecskék nyírásától, ami többnyire csakis gazdasági intézkedés — gyakrabban és eredményesebben szokták végrehajtani, mint állat-és egészségügyi eljárás kiváltképpen a hízó- és a betegeskedő szarvasmarháknál is.

A nyírás előnye. Elsősorban is azt említjük meg, hogy lényegesen könnyebben és alaposabban végezhető a lenyírt lovak bőrének tisztogatását, mint a nyíratlan állatokét. Senki sem vonhatja továbbá kétségbe, hogy az olyan lovak, amelyeknek sűrű és hosszú szőrökötökük van, rendszerint sokkal hamarabb és erősebben szoktak megizzadni, mint a rövidebb és ritkább szőrzetűek. Ez a jelenség különösen abban az esetben következik be, amikor nagyon megerőltető munkát végeznek az állatok. A lovak lenyírása tehát egyrészt megakadályozza a nagyon erős izzadást, de másrészt jól gyorsabban meg is száradnak azok a veritékés, tajtékos állatok, amelyek meg vannak nyírva. Ennélfogva már azért is indokolt a nyírás keresztülvétele, hogy ezáltal jobban csökkenthessük a veriték elválasztását. Az elmondottakból kitűnik, hogy az ilyen hosszúszerű és ezen okból könnyebben verejtékező, de aztán lenyírt lovak nem izzadnak többé oly erősen a használatnál, azonkívül frisebbek is maradnak és végül nem hülnek meg olyan könnyen a szolgálatlétel folytán, ha azokat közvetlenül a munka elvégzése után pokróccal jó meleg betakarjuk.

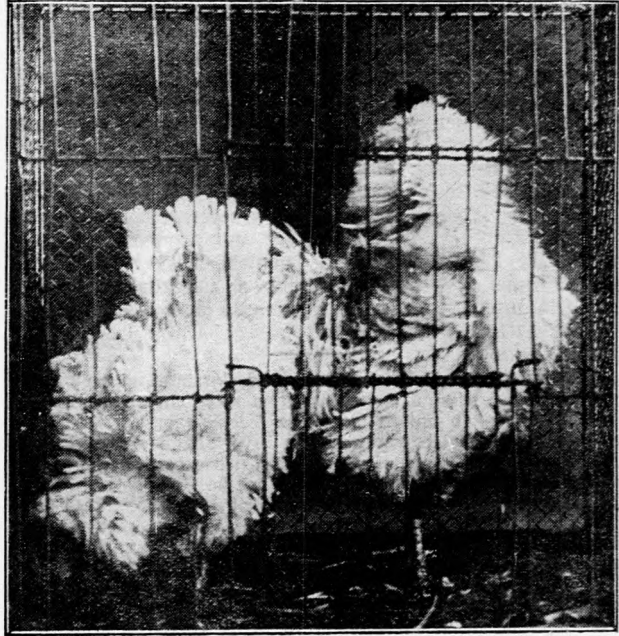
A nyírás előmozdítja továbbá a bőrműködést, ami egyrészt a bőrpárolgásban, másrészt a bőrlélekezésben nyilvánul, amely életjelenségek hasonlóképpen kiváló szerepet játszanak az egészség fönntartásában. A nyírás élénkíti a takarmányfölvételt, mert tudvalevőleg nagyon előnyös hatást fejt ki az állatok étvágyának megjavítására, de egyúttal fokozza a lovak munkaképességét is. Hasonlóképpen kevésbé tagadhatjuk, hogy a lenyírt, de egyébként egészséges lovak, hogyha nem nagyon későn, hanem körülbelül november második felében eszközöljük a nyírásukat, meglehetősen könnyen hozzászoknak a megváltozott hőmérsékleti viszonyokhoz, gyorsan megedződnek. De többé-kevésbé megakadályozhatjuk a nyírás által az apró élősködő állatok (tetvek, rühatkák) meglepedését is, mert sokkal nehezebben fészkelődhetnek be a rövid szőrök közé, másrészt pedig könnyebben történhet a kiirtásuk is. Végül a nyírás előnyére írhatjuk azt is, hogy határozottan szebb és jóval tetszetősebb formája van a lenyírt lovaknak, mint a téli szőrökön többen izzadó állatokénak.

A nyírás hátrányai. A felsorolt előnyökkel szemben igen nagy hátrányai is vannak az állatok lenyírásának, amelyek azonban okkal-móddal elég könnyen el is háríthatók. A lenyírt állatok továbbá jóval érzékenyebbek az időjárás összes befolyásai iránt és így jelentősen hamarabb betegednek meg, mint a nyíratlanok, mert nagyon hajlamosak különösen a meghűlési betegségekre (mirigykór, tüdőbetegségek, kólika). Az állatok bőre is jóval érzékenyebb a nyírás után, amiért a lenyírt lovak különösen az első időben sokkal célszerűbb tartást és gondosabb ápolást s kiváltképpen pedig óvatosabb tisztogatást kívánnak, mint a meg nem nyírtak. Igaz ugyan, hogy fokozódik a megnyírt lovak takarmányfölvétele, de azért az állatok elsősorban is a szükséges testmeleg termelésére használgják föl a fölvett és megemésztett tápanyagok többletének nagyrészét, mert a nyírás után tetemesen nagyobb a szervezet hővesztésege. Ezenkívül a nyírás révén fokozódott munkaképesség nemcsak növelt takarmánymennyiséget igényel, hanem részben elő-

segíti az állati test gyorsabb elhasználását is. Végül hátrányosnak említhetjük azt is, hogy a szerszámok jóval könnyebben okoznak kisebb horzsolódásokat vagy erősebb zúzódásokat a nyírott állatok bőrén, mint a nyíratlanokén.

Mikor indokolt a nyírás? Az elmondottakból nyilván láthatjuk, hogy nagyon kérdéses dolog, vajjon fölérték-e a nyírás előnyei az imént felsorolt jelentőségteljes hátrányokkal? A szépítés vagy csinosítás nézőpontjából ugyanis mindenkor helyénvaló, ha megrövidítjük ollóval, különösen a lovak hosszabb szőreit, de már azt az eljárást, amikor teljesen rövidre nyírják le a fedőszőröket, többnyire csak bizonyos esetekben mondhatjuk indokoltnak.

A gazdasági célokra használt közönségesebb lovak, amelyek állandóan ki vannak téve az időjárás viszontagságainak, a legjobban érzik magukat a természet által ajándékozott szőrbundájukban; az ígáslovaknál tehát csak akkor ajánlatos a nyírás, ha azoktól rendkívül nagy tétevényképeségeket kívánunk; ennél fogva az olyan állatoknál, amelyek igen nehéz munkát végeznek és a hosszú és nagyon tömört téli szőrzet alatt erősen és sokat izzadnak, föltétlenül okadatolt a nyírás végrehajtása, hogy ezáltal tetemesen korlátozhatjuk az izzadságmirigyek túlságosan erős veritékelválasztását. Azonkívül olyan esetekben is végre szokták hajtani a lovak nyírását, amikor azok igen rosszul táplálkoznak, nagyon csekély étvágyat mutatnak vagy pedig túlhosszú, sőt borzolt, avagy esetleg talán még rovarokkal ellepett szőrzetet is viselnek. A föntiekből tehát kiténik, hogy a nyírást nem alkalmazhatjuk minden lónál, hanem csak az olyanoknál indokolt a keresztülvitele, amelyek nagyon sűrű és hosszú szőrűek, amelyeket különösen gyors járásnemben használnak igen megerőltető munkára és végül, amelyek a hasznosítás után kellően és biztosan megvédhetők pokróccal való gondos betakarás által, a meghűlési betegségek ellen. Minden más esetben szükségtelen az ígáslovak lenyírása, sőt határozottan mellőzendő! A fényezésre használt (luxus)lovak megnyírása azonban nem bizonyult hátrányosnak. Ezért az olyan házas (vadász) és híntrő (kocsi)lovaknak is, amelyek nem töltenek hosszú időt a szabadban és távol a ház tájékától, szintúgy indokolt és célszerű a lenyírása. De az olyan hosszúsőrű, rút külsejű csikókat is, amelyek visszamaradtak fejlődésükben, esetleg nagyon lesóványodottak (úgynevezett csököttek), hasonlóképpen meg szokták nyírni, hogy aztán szebb formát nyerjenek és jobb tápláltsági állapotba kerüljenek. Legközelebb a nyírás kivételéről fogunk egyet-mást elmondani.

Kép a baromfikiállításról.

Első díjjal kitüntetett izlandi tyúkok.

ban az államtól várja az első lépést. Pedig hát az önségely eszméje már meg van és évek óta vajudik. Immár itt az ideje annak, hogy kilépjenek az erre hivatottak, a közgazdasági életünkben vezető egyének és lassanak hozzá az érdekeiket védő szervezet megalakításához, amelyet nevezhetünk *gabonaszövetkezetnek*, közraktárnak, tárháznak stb.

Az első kérdés, amit mindenki önkénytelenül is fel fog vetni, hogy lenne-e értelme egyáltalában az egésznek? Erre a választ már megadta az utolsó két gazdasági esztendő. Ez a két év megdöntötte a kereslet-kínálat örökösnek vélt közgazdasági viszonyát, az ebből származó ár-alakulás örökösnek vélt törvényét s bebizonyította, hogy mindennél erősebb — a szervezett *spekuláció*. Ez ellen egyetlen védekezés a szövetkezés lenne. Ha én egy ilyen szövetkezés tagjának vagy részvényesének érzem magam, akkor nyugodtan tekinthetek az értékesítés ideje elé. Gabonámat minden további nélkül akkor szállítom le, amikor akarom, illetve — amikor pénzre van szükségem. A beszállított gabonámra, amit ott egységesen kezelve, egységes típusúvá dolgoznak fel, kölcsönt kapok emberi kamatterhek mellett, vagy ha erre szükségem pillanatnyilag nincsen, úgy kapok értékpapírként, váltóként szereplő házizálogjegyet, *raktárjegyet* és megmenekültem a kényszereladás tekintélyes veszteségeitől. Biztosítva vagyok az esetleges helytelen, otthoni magtárkezelés, vagy áruhalmozás következményei ellen.

Az előre való eladás kényszerhelyzetének nem vagyok többé kitéve, legalább is olyan mértékben nem, mint a multiban, mert anélkül, hogy gabonámat *fix*-re eladnám, a szövetkezetet finanszírozó pénzerdekeltiségtől részvényjegyzésem, vagy üzletrészem arányában olcsó kamatfelőleget kapok.

Szövetkezeti gabonaraktárak.

A legfejlettebb szövetkezeti élet hazájában, Németországban 1885-ben alakították meg az első, a probstei gabonaszövetkezetet. Hosszú éveken át ennek is kizárólag csak vetőmagvak forgalombahozatalával kellett foglalkoznia, míg végre világhírét megalapozva, egy igen erős és az egész országra kiterjedkedett szövetkezeti élet megteremtését tette lehetővé. Az élet ezer változatában beigazolódtott az a közgazdasági megállapítás, amely szerint «az egyén legfőbb ereje a szövetkezés erejében rejlik», a mai viszonyok bizonyítják legjobban. Csak a gabonárák egyszálal, katasztrófális esésére, a körülötte tobzódó veszedelmes játéokra, a szervezett spekuláció erejével szemben álló szervezeten erőtlenségünkre kell mutatnunk. Mindenki érzi a védekezés szükségességét, de mindenki mástól, elsősor-

Gsúz, szaggasztás, hasogasztás, ischias, szúrás, **köszvény,** derék- és hátfájás, csontfájás stb. **reuma**

ellen biztosan segít a **KRIEGNER-féle REPARATOR.**

Évtizedek óta kipróbált, páratlan hatású gyógyszer és hány embernek segített, arról a hálalevelek egész tömege tanuskodik. A Szent Rókus-kórházban 132 esetben tétetvén kísérlet, ezek közül 126 gyógyultan bocsátottak el. — A **Kriegner-féle REPARATOR** minden gyógyszerárban kapható. Utánzatot nem kell elfogadnia, mert egy levelezőlapjába kerül és két kis vagy egy nagy üveget teljesen bér- és költségmentesen, utánvétellel küld az egyedüli készítő:

KRIEGNER-gyógyszerár, Budapest, Kálvin-tér. (Baross-u. sarok.) Postai szétküldés naponta kétszer.

Ezek volnának a szövetkezésnek a közvetlen előnyei, amelyek lényegesen bővülnek, míhelyt a vállalat foglalkozási körét megfelelően terjeszteni tudja, pl. egy beszerző csoporttal, egy vetőmag, esetleg állatközvetítéssel, gazdasági eszközök, anyagok nagy mennyiségben való forgalomba-hozatalával. Ilyen szövetkezettel mindenkoron örömmel tárgyal olyan vevő, aki keresi az egy kézben lévő nagy tételeket. Pl. Katonáság, posta, kórházak, kiviteli kereskedők.

Mindezek csak nagyjában felsorolt előnyei a szövetkezésnek, amit kellő szervezethez, vezetéshez, a helyes és korrekt üzleti politika növelni fog, ez már azonban egy távolabbi cél: közvetlen célja a jelenlegi helyzet türethetőbbé tétele. Ennek szükségét leginkább a kisgazdák érdekében kell belátnunk s a józan belátás az első lépés lesz a gyógyuláshoz, a terv megvalósításához.

Freytag Béla.

A vetési bagolyféle hernyója földszinszürke, kissé zöldes, csupasz, zsíros felszínű és hátán három sötét vonal húzódik. Jelentékeny károkat szokott okozni az őszi és tavaszi vetésekben, különösen ott, ahol a trágya sokáig hevert betakaratlanul. Minden termesztett növényünket bántja. A nép ezt a kártékony hernyót «porkucac»-nak, «fekete vagy mocskos pajora»-nak nevezi. Csak éjjel rág és nappal a földre rejtőzik. Pusztítása késő őszi tart s csak a zord idők beálltával húzódik teletelés végett a földre, de tavasszal ismét folytatja garázdálkodását, míg körülbelül június közepén a talajban bábbá alakul, hogy 2—3 hét múlva az éjjel röpöködő pille keljen ki belőle. Ősszel csak azáltal védekezhünk ellene, ha 1. az őszi vetés környékén a gyomokat gyökeresen kiirtjuk, mert a bagolyféle hernyója azokon él elsősorban s innen terjed át a vetésre, 2. ha a gyerekekkel a növények töve körül nappal a földre bujt hernyókat kikötortatjuk, összeszedjük és azután megsemmisítjük. Ezt mivel igen költséges és fáradságos munka csak kisebb területen és ritka növényzetnél érdemes és lehet végezni, 3. ha azt akarjuk, hogy a baj továbbterjedését tökéletesen megállítsuk, akkor a megtámadt föltsakat és környékét 3—4%-os dohánylug (thanaton) oldattal, 100 liter vízhez 3—400 gramm tiszta nikotint tartalmazó dohánylug adandó, mérsékelten bepermetezzük. Mérsékelten azért, mert ha bőségesen permetezzük, akkor a permet lecsurog a levelekről és sok oldat kárbavész. Hogy a mérget rejtő folyadék jobban tapadjon a levelekhez, ajánlatos egy hektoliter oldathoz 1—1½ kilogramm káli vagy úgynevezett kenőszappant elzetesen meleg vízben föloldva hozzáadni. Így a méreggel bevont levelekkel táplálkozó hernyó el fog pusztulni.

A burgonya téli elraktározásáról, a virágok átteleltetéséről ír a *Növényvédelem* most megjelent novemberi száma. Ismereti érdekes képekkel illusztrálva a szőlőtétű (filloxera) életét és kártevését, a fű-késző darazsak jelentőségét a mezőgazdaságban, a vértétű irtását, a gyümölcsfák hirtelen elhalásának okait, a drótféreg elleni védekezést. Kioktat arra, hogyan kell a gyümölcsfák téli permetezését végrehajtani, folytatja a verébkérdés körül felmerült vitát, ismerteti a növénykárosító gombák fejlődését, szaporodását stb. A dúsan illusztrált, rendkívül izlész és páratlanul olcsó folyóirat novemberi számát a kiadóhivatal (Budapest, VII., Rákóczi-út 51., IV. 5.) kívánatra díjtalanul megküldi mutatványszámul.

Templomszentelés Mátraszőlőson.

A község XV. századbeli templomát mostanában restaurálták.

Kultúrház Mátraszőlőson.

A kultúrházat a vallás és közoktatásügyi, a földművelésügyi minisztériumok és a Hangya támogatásával emelték.

A tejojtó porok és folyadékok. Míg néhány évtizeddel ezelőtt minden sajtós kénytelen volt a tej beojtására maga készíteni borjúgyomorból vagy bárány, gödölve ojtógyomrából az ojtóanyagot, addig ma már vegyészeti gyárak készítenek és hozzák forgalomba az ojtóanyagot. Az anyag erőssége minden cikken jelölve van. Ha reá az van írva, hogy erőssége 1 : 10.000, akkor ez azt jelenti, hogy az illető ojtóanyag 1 cm³-e 10.000 cm³. (10 liter) 35 fokú tejet képes 40 perc alatt megalvasztani. Ojtóanyagok vásárlásánál arra kell ügyelni, hogy az tiszta, üledék nélküli, kellemetlen szagtól mentes legyen és erejét tartósan őrizze meg: 1 év alatt erejének legfeljebb 25%-át szabad elvesztenie. A kereskedelmi ojtóporok erőssége 1 : 100.000, sőt 1 : 300.000. Tartósságuk is nagy: sőtén, jól elzárva erejük egy év alatt se csökken. Ez utóbbiak vásárlásánál pedig arra ügyeljünk, hogy száraz, fehér színű, legfeljebb gyengén szürkésfehér legyen, szagtalan és nem penészes, vízben maradék nélkül oldódó, káros erjedést előidéző baktériumoktól mentes legyen. Az ojtóporoknál előnye a folyadékkal szemben, hogy szállítása, eltartása könnyebb, tartóssága nagyobb, de viszont hátránya, hogy a szükséges csekély mennyiséget pontosan lemérni nagyon bajos. Mindenféle ojtóanyagot sötét, hűvös, száraz helyen tartunk; meleg helyen erjedésbe megy át, napfényben veszti erejét, nedves levegőn megróhad.

A szőlőtétlre eltartani legegyszerűbben úgy lehet, ha száraz szobában zsinórra fűzve fölragadjuk. Így azonban a szőlőszemek összezsugorodnak. Hűvös helyen: az ablakok közt már nem oly gyors a szemek összetöpreődése. Franciaországban félig a föld alá süllyesztett és szalmával fedett kunyhóban helyezik el a tétlre való szőlőt; a kunyhó két ellentétes felén szellőztetés céljából ajtók vannak, melyeket hűvös őszi éjszakákon nyitva tartanak. Hűtőházakban, hol 0—1°-on lehet tartani a levegőt, biztosan eláll a szőlő, mert a rothadási baktériumok ilyen alacsony hőmérsékleten nem képesek káros hatásukat kifejeíteni. A hűtőházak berendezése azonban roppant költséges. *Neuberger* tanár kisebb mennyiségű szőlő eltartására a következő módszert ajánlja: Föltétlenül ép, nem rothadó fűrtöket gyűjtünk a szüretkor s ezeket az első fagyig szellős helyen agassuk föl. Az első fagyos éjjelen fagyasszunk át egy kisebb és egy nagyobb hordót. Majd rakjuk tele a kisebbet a fűrtöt szőlővel, borítsuk le és súlyosszük bele — a tétl leemelése után — a nagyobbik hordóba. Most töltjük ki a két hordó között hamuval, fűrészpórral, mohával, végül fedjük le deszkával. Bárhova (félser alá, pincébe, kamrába) helyezzük is a hordókat, a hamu vagy moharéteg nem engedi a belső hordó tartalmát fölmelegedni és így oly hűvösen marad a szőlő, mint a hűtőházban.

A moha és a tövises iglice rétteink legveszedelmesebb elleneségei. A mohát irtani úgy lehet, ha ősszel a rétet jól megfogasszunk s utána hamuval, komposzttal vagy káliszuperfoszfáttal megtrágyazzuk. A tövises iglice hajtatással évente többször éles kapával ki kell vágni. Ha azonban már nagyon elhatalmasodott, akkor *Dorner* Béla szerint legjobb az illető területet feltörni és csak két-három évi kapásművelés után alakítani vissza rétté vagy legelővé.

Tartsunk Faluszövetség-napot.

Télen szünetel a külső munka. Beszorul a falusi ember a lakásba s a hosszú estéken csendes beszélgetés járja a pipa-füst mellett. Milyen sok okos dolgot lehetne ezeken az estéken megbeszélni, megtanácskozni, mennyi üdvös, hasznos dolognak lehetne kiinduló pontja egy-egy összejövetel. A Faluszövetség fiókjainak ennél szebb feladatot keresve sem lehetne találni. Ezt meg is kell csinálni. A hétnek egyik napján jöjjenek össze a tagok a hivatalos helyiségben, de minden héten. Egy-egy ilyen összejövetelre már kész napirendet is állítson össze a vezetőség, mindig úgy, hogy valaki — a vezetők közül — tartson előadást közérdekű kérdéskör. Ne legyen ez hosszú, legfeljebb félórás előadás. Utána rendezzenek vitát, hogy abban bárki a jelenlevők közül résztvehessen. Ennek kettős haszna lesz. Egyrészt alaposan minden oldalról megvitatják a szőnyegen forgó kérdést, másrészt pedig mindenki érdeklődését felkelti, az még napok múlva is beszéd tárgyát képezi. Az eszmecsereről vegyenek fel jegyzőkönyvet, terjesszék azt fel a központ-hoz, hogy az is vegye tudomásul, hogy mi érdeklő a fiókot, hogy miben kell tanácsot adni, miben kell segítséget nyújtani.

Ezeknek az összejöveteleknek sok előnye van. Fokozza az összetartás érzését, az embereket egymáshoz közelebb hozza, a községben a vezetést egy akarat irányítja, a kört érdeklő dolgokban egységes állásfoglalást eredményez, kiküszöböli az egymás közötti versengést, gyűlölködést és végezetül fokozza az ismeretét, tudást, mert mon-

dott szóból ért az ember s okosabbtól tanul sok hasznosat.

Kívánatos, hogy az ilyen összejöveteleken énekeljünk kezdetül a *Hiszkegyet*, záróként a magyar *Himnusz*. Hadd erősítse, hadd emelje ez bennünk a hazafias érzést. Ha így használjuk ki a téli hosszú napokat, estéket, bizony akkor magunknak is, hazánknak is javára teszünk. Senkit ne kedvetlenülítsen az, ha esetleg eleinte kevesen vesznek részt ezeken az összejöveteleken. Jól tudjuk, hogy mindig akadnak ócsárlók, de ha látni fogják, hogy nélkülük is megy, halad a dolog, később majd csatlakoznak.

A nagy eszmék, a nagy dolgok kis körből indulnak ki mindig s a végén világotak hódítottak meg. A Faluszövetség nagyszerű eszméje is megfog hódítani mindenkit, mert látni fogják, hogy a Faluszövetség nemcsak szép és nemes gondolat, hanem hasznos is.

Tartsunk tehát a falu népe szövetségi napokat s ott olvassa lapunkat, a *Vasárnapot*, az ő leghívebb barátját, legjobb tanácsadóját. És legyenek bátrak, kitartók, mert csak így fog boldogulni a falu népe, tömörülve, szövetkezve. Amennyire gyenge, törékeny, ha egy szálát veszünk kézbe, de milyen erős, ha kévébe kötjük. A Faluszövetség legyen a magyar nép millióiból kötött kéve, mely erejével minden veszedelemmel szembe száll s dacol, de egyúttal a közös cél érdekében testvéri szeretetben hozza össze a kicsinyt, nagyot, a gazdagot, a szegényt, a gyengét és az erőt. Tömörüljünk tehát és képezzük magunkat.

A szövetség bérszántó szervezetek alapítására irányuló akciója.

A Faluszövetség vállalta azt a munkát, hogy *bérszántó szervezeteket, kisebb falusi gépszöveteket alakít*, amelyeknek célja a földhözjuttatottak földjeinek olcsó és eredményes megművelése és megszüntetése annak az elég hangos panasznak, hogy az új kisbirtokok nem termelnek eleget. A Faluszövetségnek erre a célra kisebb gépekre van szüksége. A kisebb gépeket a szövetség a kormány szándékaihoz híven, elsősorban belföldön igyekszik beszerezni. Csak akkor fordul külföldi forrásokhoz, ha azok jelentősen olcsóbbak a belföldinél. Teszi pedig ezt azért, mert nemcsak a magyar iparnak, hanem az ipari munkáson kívül minden fogyasztónak mérhetetlenül fontosabb érdeke az, hogy egynéhány, esetleg külföldről bejött gép segítségével az új kisbirtokok olcsóbban termeljen kenyeret, mint az, hogy 50—100, vagy 150 kis traktoron, a hazai gyárak csak azért *nyerjenek többet, mert minden dron, még a nincstelen kis emberek boldogulása árán is hazai forrásokból kell a gépeket beszerezni*. A kormány az akció céljaira *bizonyos összegeket bocsátott a szövetség rendelkezésére*, melyet természetesen nem ajánlékba adott, hanem mint hasznos befektetést helyezett el a biztos visszatérítés tudatában. Érdemes följegyezni, hogy a szövetség akciója ellen a hazai gyárak nagyhangú támadást intéztek, sőt a tervet merényletnek minősítik a hazai ipar ellen.

Széchenyi-érmek.

A Faluszövetség az augusztusban lezajlott Széchenyi-kiállítás kapcsolatban *Szántó Gergely* szobrászművész tervezése alapján *Széchenyi-emlékérmeket* készíttetett s azokból huszonöt darabot november hó folyamán a fiókszövetségek vezetői közül azoknak küldi meg, akik *legbuzgóbban járadoztak a november 8-iki országos Széchenyi-ünnepélyes sikere érdekében*. Öt példányt nagy Széchenyi-érmet pedig ünnepélyes formák között azoknak fognak átnyújtani, akik *ez év folyamán községük fejlesztése érdekében legbuzgóbban és legsikeresebben járadoztak*.

A Népjóléti Társulat megkezdte működését.

A Faluszövetség Népjóléti Társulata *Meskó Pál* magy. kir. gazdasági főtanácsos elnöklete alatt — mint ismeretes — megalakult s a napokban küldötte szét az ország minden községében működésének megkezdéséről szóló értesítéseit. A Társulat a belépő tagoknak halálesetükre temetési segélyt nyújt 100-tól 1000 pengő erejéig. Akik ilyen temetkezési-segély csoportot kívánnak községükben szervezni, írjanak sürgősen a Társulathoz (Budapest, IX., Üllői-út 1. szám).

Gyűlések országszerte.

Az elmult vasárnapon ismét több helyen tartott a Faluszövetség gazdaggyűléseket. Így *Kabán* a Gazdakörben mintegy két-zár főnyi hallgatóság gyűlt össze a különböző szervezetek és körök vezető embereiből. A szövetséget *Bajtay Mihály* dr. igazgató képviselte. A gyűlést *Barabás* Samu nemzetgyűlési képviselő nyitotta meg, aki a Faluszövetség szociális és kulturális munkájával való egyetértését hangsúlyozta. *Bajtay Mihály* dr. ismertetése után a gyűlés *Simon* Pál zárószavaival ért véget. Ezután *Barabás* Samu és *Bajtay Mihály* a Munkáskört keresték föl, ahol azok a szociális tervek képeztek a megbeszélés tárgyát, amelyekkel a Faluszövetség a munkásoktállyal a közeljövőben segíteni óhajtja. A gyűlésen résztvettek *Bazi Gyula*, *Székelv* Jenő dr., *Fábián* István, *Rácz* Sándor, *Tózsér* Ambrus, *Bartha* Mihály gazdaköri elnök, *Bartha* András, a Függetlenségi Kör elnöke és sokan mások. A fiókszövetség megalakult.

Úrmön a központot *Balogh Gyula* igazgató és *Hemla* Ernő képviselte. *S-hiess* Mátyás községi bíró hazafias meggyítő Szavai után a gazdaközönség előtt *Balogh Gyula* a szövetség ez évi tevékenységéről, ház- és szántóépről akciójáról és a többtermelést előmozdító tervekről tartott előadást, különösen hangsúlyozva a gazdasági szervezkedés szükségességét. Az előadás után felszólalt *Schuhbauer Antal*, *Marton* János, ifj. *Krepor* János és *Kerber* Rezső, akik mindnyájan a Faluszövetség megalakulását sürgették. A gyűlés egyhangúlag csatlakozott a Faluszövetséghez.

Télen sokorópátkai *Szabó* István nemzetgyűlési képviselő elnöklete alatt tartották gyűlést, amelyen a központot *Nagy* Sándor dr. igazgató képviselte. Sokorópátkai *Szabó* István lelkes szavakban ajánlotta az egybegyűlt gazdaközönségnek a Faluszövetség megalakítását, *Nagy* Sándor szövetségi igazgató pedig a gazdasáradalmat érdeklő kérdéseket fejtette. Ajánlatára a község és a környék gazdaközönsége elhatározta a kultúrház felépítését, amelyre *Szép* János *téli gazda önként és ingyen felajánlotta a szükséges felteket*. A gyűlésen jelen volt *Csemesz* István gazdasági főtanácsos, *Kovácsics* János dr., *Guoth* Béla dr. birtokos, *Koncsáth* János, *Szép* Mihály, *Török* Miklós, *Horváth* János plébános, valamint a kisgazdatársadalom számos vezető tagja.

Adonyban a szövetséget *Szeker*es László dr. szövetségi titkár és *Bene* Lajos s. tanfelügyelő képviselték. Az iskolagyermekek éneke és *Meszlényi* Béla megnyitó beszéde után *Szeker*es László dr. azt fejtette, hogy az erős állam talpköve a gazdaságilag erős falu. *Bene* Lajos tanfelügyelő az önképzés szükséges voltáról beszélt az egybegyűlt gazdaközönségnek. Végezetül *Csönge*dy Gyula nemzetgyűlési képviselő lelkes szavaira a fiókszövetség megalakult. A gazdaközönség sorában megjelent *Huszár* Gyula, *Majenkó* Ernő dr., *Briél* Jenő, *Vajda* János, *Fletscher* József, *Simon* Ferenc, *Rabóczky* János és *Gévay* Nándor vezetőemberek is.

A legfiatalabb katonák.

Képünk Hullák Lajos őrmestert és fiait: az ötvenes Jenőfés, a hatéves Laci ábrázolja. A gyermekek reggel hat órakor jágyakorlótérre vannak, résztvesznek a kiképzésben, majd nyolc órára az egyik óvodába, a másik pedig iskolába siet. A két „legfiatalabb katoná» megszégyeníti akármelyik öreg legényt, annyira tudják a fegyverfogásokat.

TANÁCSADÓ

Kérdés. A nyárfát mikor legjobb ültetni és milyen talajt szeret? (Oroszáza.) — **Felelet.** A nyárfa a nedves talajt és a nyirkos homokot kedveli. Összel legjobb ültetni. Szaporítják dugványok vagy gyökérsarjak útján. Magvainak alig 5%-a csiraképes.

Kérdés. Szüleink közös végrendeletet csináltak 1909 december havában. Eszerint 2000 korona fizetendő ki az utójára elhalt szülő után két évre az egyik örökösnek. Apánk 1923. év november 28-án meghalt. Milyen értékben kérhetjük a 2000 koronát? (F. A.) **Felelet.** A 2000 korona méltányos feltételek mellett valorizálva kivehető. A békebeli értéket semmiesetre sem fogja a bíróság megítélni.

Kérdés. 1. A hízókocák söritezésével az öblomsörét nem mérgező-e? 2. A szalonna mi okból fergesedik nyáron és midtál kerülhető el? (Egy régi előfizető.) — **Felelet.** 1. A sörét (nyúlösörét) nem mérges, ha a hízó méhében fekszik. Némely disznóban akadályozza a rühelést, másban nem, ezért — szakemberek véleménye szerint — helyesebb a miskarolás régi gyakorlatát folytatni. 2. A szalonnára a legyek rakják petéiket s ezekből kelnek ki a kukacok. A helyiséget be kell sötétíteni s a szalonnát beszöni.

Kérdés. Altszáz hadiözegeye vagyok, négy kis gyermekem van és havonként mégis csak 19.000 koronát kapok járadék és nevelési pótlék címén. Lehetséges-e, hogy ilyen kevés legyen a járandóságom? (Kun-szentmárton.) — **Felelet.** Önnek havonként 70.000 korona özegegyi járadék és 16. életévig a gyermekek után fejenként a járadék ötdödése jár. Menjen el a járási népgondozó hivatalhoz, vétesse fel panaszát és kérje 1925 augusztus elsejéig visszamenőleg a rendeletben megállapított járandóságainak kiutalását.

Kérdés. A szőlőt és az almát hogyan kell úgy eltenni, hogy sokáig elálljon? (B. S.) — **Felelet.** Az alma eltevéséről a „Vasárnap» 45. számában, a szőlő eltevéséről pedig a mai számunkban olvashat közleményt.

Kérdés. Egy iszákos embert hogyan lehet szenvedélyéről leszoktatni? — **Felelet.** Nincs semmiféle olyan szer, amellyel az iszákosságot meg lehetne szüntetni. Esetleg eredményt érhetnek el, ha lelkére beszélnek. Ha a családbelieknek ez nem sikerülne, talán a lelkész úr, vagy a tanító úr jóindulatú felvilágosításával célt ér.

Üzenet a könyvrendelőknek. Winkler: Galambtenyésztés című könyvét 65.000 korona előzetes beküldése esetén portómentesen küldi meg kiadóhivatalunk. K. Sándor: A Kis kertész ára 61.000 korona, a pénz előzetes beküldése esetén, postadíjjal együtt.

Üzenet a sorsjegyrendelőknek. (M. A., Leányvár.) 83.757 III. számú Jókai sorsjegye nem nyert. — (M. G., Tiszabura.) 27.346 B. számú Mentő sorsjegye nem nyert.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Schandl Károly és Horánszky Dezső az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnökei.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet az elmúlt héten Szabóky Alajos dr. elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melynek főtárgya az üresedésben lévő alelnöki és igazgatósági tagsági helyek betöltése volt. Szabóky Alajos dr. elnöki megnyitóját után Korom Mihály üdvözölte az elnököt, mire az elnök hangsúlyozta, hogy teljes egykezetével azon lesz, hogy az érdekesítés szövetkezeti alapon való megoldását elősegítse. Üdvözölte a földmívelésügyi miniszter által kinevezett új alelnököt, Horánszky Dezsőt, majd egyhangú lelkesedéssel Schandl Károly dr. államtitkárt választották meg második alelnöknek. Az új alelnököt Nagy Rezső, majd Ráczony Papp Pál köszöntötték lelkes szavakkal. Schandl Károly dr. köszönetet mondva a megválasztásért, kegyelettel adózott Seydl Ambrus emlékének, kinek nevét mindaddig emlegetni fogják, amíg a szövetkezetek áldásait érzi az ország lakossága. Helyét pótolni nagyon nehéz és ha ő vállalja, azért teszi, mert a jelenlegi vezetőséggel nagy kérdéseket lehet megoldani. Feladatának tekinti nemcsak fenntartani, hanem fejleszteni a mai hitelszövetkezeti hálózatot. A terményértékesítés megszervezését és a szövetkezeti eszmének a birtokpolitika szolgálatába való beállását szintén feladatának vallja, mert a birtokpolitikai feladatok mindaddig nincsenek befejezve, amíg a szövetkezetek nem kapcsolódnak bele a földreformba. Két szempontot ajánl a vidéki szövetkezetek figyelmébe: elsőknek a szövetkezeti erkölcs megerősítését, az önzetlenséget s az egymás iránti szeretetet, amelyek biztosítják a szövetkezet eredményes működését. Másodsor, hogy egykezzünk az önségely alapjára visszajutni, mert csak ez biztosítja minden körülmények között azt, hogy a szövetkezetek biztosan, nyugodtan haladhassanak mindenkor a maguk útján. Erős meggyőződése, hogy egyedül a szövetkezetek megerősödése vezet az ország megerősödésére.

Nem lehet Görögországba burgonyát vinni.

A Görögországba irányuló magyar burgonyakivitel elé váratlan nehézségek tornyosultak, mert Szerbia vagononként 1500 dinárral, vagyis több mint kétfélmillió koronával felemelte a magyar burgonya tranzitálási fuvardíját és ezzel teljesen lehetetlenné tette a magyar burgonyának Görögországba való kivitelét. Hírek szerint a szerb tarifaemelés a francia és a belga kormány közbelépésére történt, mert a magyar burgonya veszedelmes versenytársa lett a görög piacokon a francia és belga árunak.

Szőlősgazdák küldöttsége a miniszterelnöknél.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara — mint megírtuk — legutóbb a magyar szőlősgazdák és borkereskedők egyesületének bevonásával értekezletet tartott, amely elhatározta, hogy küldöttségileg járul a miniszterelnök elé és memorandumot nyújt át neki. A mintegy harminc tagból álló küldöttséget, amelyben az ország minden bortermelek vidéke képviseltette magát, Almásy Imre gróf vezette Bethlen István gróf elé, aki Bud János pénzügyminiszter társaságában a képviselőház minisztertanácsi termében fogadta őket. A küldöttség nevében Kosinszky Viktor elnök ismertette a szőlő- és bortermelek válságos helyzetét, majd átnyújtotta a miniszterelnöknek a memorandumot. Bethlen István gróf miniszterelnök válaszában rámutatott arra, hogy Magyarország nem képes olyan borfogyasztásra, mint az ötvenmillióos monarchia. A kormány a kereskedelmi szerződések megkötésénél mindig különös figyelemmel van a borra. Megfelelő formában meg kell szervezni a kivitelt. A termelőknek össze kell fogniok és vidékenként szövetkezeteket kell alakítani. Ezek révén típusbort kell teremteni. Ezek azután saját boraikat próbálják kivinni külföldre. Lerakatot kell föllátni, kiállításokat kell rendezni. Arról almódni sem lehet, hogy beföldön tudjuk elhelyezni összes borainkat. Fogyasztásunkat ily mértékben soha sem tudjuk emelni. Föl-említi a tarifaengedményeket és a forgalmi adó engedményeket, amelyek következménye nem az általános olcsóbbodás volt, hanem a közvetítő kereskedelemnek több nyereséghez való juttatása. Ha azonban a szőlő- és bortermelek biztosítékot adnak arra nézve, hogy az az engedmény, amelyet az állam e téren ad, nem a kereskedő és kereskedők zsebébe vándorol, hanem ténylegesen emelni fogja a fogyasztást és a bor árát leszállítja a kimerésnél, akkor örömmel adja meg a kért engedményeket. Ismételt hangsúlyozza azonban, hogy garancia nélkül a leghatározottabban tiltakozik az ellen. A küldöttség megnyugvással vette tudomásul a miniszterelnök választát.

A budapesti nemzetközi baromfikiállítás.

A *Baromfitenyésztők Országos Egyesülete* Budapesten az Iparcsarnokban a földművelésügyi kormány támogatásával *Nemzetközi Baromfikiállítást* rendezett. A kiállítást *Schandl Károly* dr. államtitkár nyitotta meg, erőteljesen hangsúlyozva, hogy a baromfikiállítás öröndetes határköve annak a gazdasági fejlődésnek, amely az összeomlás óta Magyarországon megindult. Megállapította, hogy ez év utolsó felében éppen a baromfikiállításunk fejlődött olyan mértékben, hogy még a békebeli állapotokat is túlszárnyalja. Békében ugyanis évente 80 millió aranykorona értékű baromfit exportáltunk az országból, 1925. év első felében pedig máris 60 millió aranykorona rúg az export értéke. Ez a fejlődés főképpen a baromfitenyésztő társadalomnak és különösen a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének az érdeme. Majd üdvözölte az egyesület vezetőjét s különösen kidomborította gróf Teleki Józsefnek elnöknő érdemeit, aki fáradhatatlanul kiveszi részét az egyesület munkásságából. — A kiállítás anyaga 2500 tyúk és kakas, 160 lúd, 90 kacsa, 230 házinyúl, 800 galamb és 80 pulykaféle. Külföldön leginkább a réhérbőrű és fehérhúsú állatokat szeretik s ezért a hazai tenyésztők is főként a *parlagi tyúkot igyekeznek kitenyészteni*, amely ezekkel a tulajdonságokkal rendelkezik. Ennek a fajtának a nemesítése a sárga orpingtonnal, a plymouhttal, wyandotte-okkal, langshanokkal vagy vörös izlandi fajtákkal történik. A kiállított anyag 40—50 százaléka plymouth, vagy ennek nemesített példánya, a magyar kiscsazda ugyanis ezt a fajtát nagyon szereti, mert hasonlós a kendermagos tyúkhöz és igen jól tojó állat. A kacsák nemesítése is nagyban folyik és a tenyésztők főként az *indiai futó kacsákat* és a *pekingi kacsákat* kedvelik. Az indiai futókacsa a legjobban tojó kacsafajta, évente átlag száznegyven tojék, míg a pekingi kacsák nagytestű húsállatok. A ludak közül főleg az *emdeni lúd* örvend nagy közkedveltségnek. Az áttekintés és rendezés szempontjából kifogástalan kiállítás olyan nagyszabású, amelyen Magyarországon egyáltalán nem volt, de még külföldön is ritkán. A nagy kiállítók közül az első helyet a *gödöllői állami baromfitenyésztőtelep* foglalja el, amely különben is versenyen kívül áll. A telep vezetője *Békéssy Jenő*, gazdasági főtanácsos, akit a magyar tenyésztés egyik irányítójának lehet joggal tekinteni. A kiscsazdák is igen szép eredménnyel vettek részt a kiállításon, fajbaromfiaik minden tekintetben versenyeznek a nagy kiállítók tenyészszárnyasaival. A kiállítás rendezésének érdeme *Winkler János* gazdasági tanácsos, az egyesület titkára és *Jandaurek Vince* gazdasági főtanácsos kiváló szakértelmét és körültekintését dicséri.

Perzsia régi és mostani uralkodója.

Balról a persa sah, akit alattvalói elűzték a trónról. Jobbról Riza khán, a mostani kormányzó.

Szabad lett a devizaforgalom.

A szabad devizaforgalomról szóló rendelet értelmében ezentúl bárkinek szabad a Magyar Nemzeti Bank engedelmére nélkül idegen fizető eszközöket venni, eladni, vagy kölcsönvenni. Ugyancsak ez a rendelet állapítja meg az új magyar pénz pénzlábát, amely abban jut kifejezésre, hogy a Nemzeti Bank egy kg. szinaranyért 3794 pengőt, azaz 47,425.000 koronát ad.

December 15-ig vámmentesen lehet hagymát kivinni Németországba.

A magyar hagymát Németországba december 15-ig vámmentesen lehet kivinni. Ez a hír igen nagy feltűnést fog kelteni termelői körökben, mivel a hagyma jelentékeny olcsóbbodását éppen egy ellentétes hír idézte elő. A kereskedők a hagymaszezón elején ugyanis széltében-hosszában terjesztették, hogy Németország október 16-tól kezdve magas vámokat fog életbeléptetni a hagyma bevételére s így sikerült nekik a termelői árakat erősen lenyomni.

Derecskén a kormányzó jelenlétében leplezték le a hősök szobrát. Vasárnap gyönyörű ünnepség keretében leplezték le *Derecskén* a község 790 hősi halottjának emlékszobrát. Az ünnepélyen nagybányai vitéz *Horthy Miklós* Magyarországi kormányzója is résztvett *Rakovszky Iván* belügyminiszterrel együtt. Az államfő *Berettyóújfalui* különvonaton, onnan pedig autón ment *Derecskére*. Az úton a környék levente-csapatái és az ifjúság álltak sorfalat. A lakosság lelkesen ünnepelte a kormányzót. *Derecske* határában *Marjai Barnabás* főszolgabíró, a község háza előtt pedig *Barta Ferenc* jegyző üdvözölte a lakosság nevében az államfőt. A református templomban tartott istentisztelet után, melyen a kormányzó is résztvett, lélekemelő ünnepség között leplezték a hősök szobrát. Az első koszorút az államfő helyezte a szoborra, utána a hatóságok és a különböző egyesületek. Azután a helybeli levente-egyesület zászlószentelése következett, melyen a kormányzó és a belügyminiszter helyezték el a két első szöveget a zászlórúdba. Végül a küldöttségek fogadását követően a kormányzó szép beszédében megemlékezett *Tisza István* grófról és a nemzet érzés ápolására buzdította a jelenlévőket.

Széchenyi-emléktábla Döblingben. *Puky Endre*, a Kiscsazdapárt képviselője vetette föl azt az eszmét, hogy a nemzet állítson föl emléktáblát *Döblingben* ott, ahol *Széchenyi István* gróf föbelebette magát. Az egykori elmegyógyintézet ma idegbeteg-kórház, amelynek magas földszintjén az egyik sarokszoba az, ahol a szomorú tragédia lejátsszódott. Az intézet vezetője, *Buchmann* tanár a legnagyobb megértéssel fogadta a nála járt *Puky Endre* tervét s följajmlotta, hogy ők maguk állítják föl az emléktáblát, csak ennek a szövegét küldjék el. *Puky Endre* ezt a szívességet hálával elhárította, arra való hivatkozással, hogy az emléktábla föllátása a magyar nemzet kötelessége. *Puky Endre* döblingi útjáról jelentést tett a Kiscsazdapártnak és indítványára elhatározták, hogy a kegyeletes terv keresztülvételének módzatait pártközi értekezleten határozzák meg. A terv szerint az emléktáblát április 8-án lepleznék le, *Széchenyi István* gróf halálának évfordulóján.

Érdekes akrobatamutatvány egy berlini mulatóban.

A szerb trónörökös nemzeti viseletben.

helyreállítási munkálatok segítségével esti tíz órára ismét volt villany Budapesten.

Janky Kocsárd a honvédség új főparancsnoka. Horthy Miklós kormányzó *Bulcsi Janky* Kocsárd lovassági tábornokot nevezte ki a magyar királyi honvédség főparancsnokává. Janky tábornok a háborúban többszörösen kitüntette magát. Mint a 4. közös huszárezred parancsnoka olyan bravuros támadással vette vissza egy orosz hadtest támadását, hogy ezzel Mackensen hadseregét a teljes felbomlástól mentette meg. Az orosz harctéren több támadás sikeres visszaverése és több nagyszerű ellentámadásával a király legnagobb elismerését vívta ki s ezért a Mária Terézia-renddel tüntették ki. A nemzeti hadseregben 1919. óta szolgál s itt lépett elő altábornaggyá, majd később a honvédelmi minisztérium katonai főcsoportjának főnökévé.

Meghalt az angol anyakirályné. *Alexandra* anyakirályné, VII. Edward király özvegye, minap meghalt. Halálos ágya mellett ott volt az egész királyi család. A királynét a napokban szív-szélhűdés érte. *Alexandra* királyné IX. Keresztély dán királynak volt a leánya. Neki is része volt abban, hogy az angol politika egyre erősebben fordult Németország ellen. 1910 óta, Edward király halála óta az anyakirályné a Norfolk mellett levő Sandringham kastélyban élt és csak nagy ritkán látogatott el Londonba.

Csongrád megye új főispánja. A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére Nagy Sándor dr.-t, Csongrád vármegye főispánját buggó szolgálatainak elismerése mellett saját kérelmére állásától felmentette és ifjabb *Madarassy* Gábor nyugalmazott pénzügyminiszteri titkárt nevezte ki Csongrád vármegye főispánjává.

Értekezés a népművelés ügyében. A kultuszminiszter a népművelés ügyében értekezletet hívott össze, amelyen *Pogány* Frigyes államtitkár rámutatott arra, hogy a népművelés terén már folyik a munka. A tanfolyamokon kívül fontos, hogy megfelelő könyveket bocsássanak a nép rendelkezésére. Nagyobb községekben népkönyvtárakat, kisebb falvakban pedig vándorkönyvtárakat létesítenek és a népművelés munkájába a tanítókon kívül bevonják a falu értelmiségét is. A népművelés módjai az *analjabéta és ismeretterjesztő tanfolyamok, népkönyvtárak, a mozgókép- és vetített képes előadások, amelyeket meg fognak változtatni.* «A magyar népművelés könyve» címen ismeretterjesztő könyvet adnak ki. Az értekezleten számos értékes és gyakorlati felszólalás történt.

Agyonüti egy vassal telt láda egy asszonyt és gyermekét. Budapesten, a Csáky-utcában mázsányi vassal telt ládát ejtettek egy társzékéről özv. *Szabó* Sándornéra és hatesztendős Margit nevű leányára. Olyan súlyos szenvedéseket szenvedtek a nagy teher alatt, hogy haldokoltak, amikor kórházba szállították őket.

A mentő és állatvédő sorsjátékok eredménye. A mentősorsjegyek húzásának eredménye: Autót nyert a 13.288 A, 12 személyes ezüst evőeszközt a 21.564 B, női perzsabundát a 42.234 II, motorkerékpárt a 19.179 II, B és A, kétszoba' berendezést a 17.886 I, arany cigarettatárcát a 16.479 A, varrógépet a 42.450 A, kerékpárt a 16.902, a 36.177, a 46.813. számú sorsjegyek minden sorozata, valamint a 11.505 A, III, B és II, aranyozott ezüst retikült 40.007 I, II és A, ezüst gyümölcsöstálát, 4133 II, ezüst cigarettatárcát az 1767. számú sprsjegyek minden sorozata, arany női karkötőt a 6140 III, B, A és II, arany gombgarnitúrát 17.800 I, A és III, cserkészfölszerelést 33.110, 44.867, 20.558, 56.075. és a 17.557. számú sorsjegyek minden sorozata. Egymillió korona értékű nvereménvtárgyakat a 14.258, a 30.172, a 31.098, a 45.424, a 31.875, a 49.386, a 27.845, a 41.211, a 19.278, a 41.144, az 5245, a 41.471. számú sorsjegyek minden sorozata és a 18.110 B, hétésszázötvenezer korona értékű tárgyakat nyertek a 47.157, a 31.964. számú sorsjegyek minden sorozata és a 17.650 A és III, kétfőszázezer koronát nyertek a 29.28, 27.433, a 39.151, a 15.612. és a 11.381. sz. sorsjegyek minden sorozata. Vasárnap délután tartották meg a városi Iparcsarnokban az Állatvédők Világszövetsége magyarországi tárgysorsjátékának sorsolását. Hatszemélyes autót nyert az E 191.523. számú sorsjegy, öt darab motorkerékpárt nyert a 011.570. számú sorsjegy A, B, C, D, E sorozata. 40 darab kerékpár jutott a 056.308, 017.317, 089.002, 068.526, 057.950, 039.081, 099.017. és a 036.590. számú sorsjegyek A, B, C, D, E sorozatainak. 10 pár futballcipőt nyertek a 014.481. és a 070.548. számú sorsjegyek A, B, C, D, E sorozatai. Kilenc darab sít nyert a 093.693. számú sorsjegy A, B, C, D, E sorozata, valamint a 044.095. számú sorsjegy A, C, D, E sorozata. 10 darab rödlit nyertek a 019.542 és a 080.433. számú sorsjegyek A, B, C, D, E sorozatai. 15 darab futballabdát nyertek a 037.737, 047.021. és a 051.844 számú sorsjegyek A, B, C, D, E sorozata. 10 pár korcsolyát nyertek a 078.042. és a 020.076. számú sorsjegyek A, B, C, D, E sorozatai. A nyere-ménvtárgyak az Állatvédő Szövetség, gróf Zichy Jenő-utca 4. sz. alatti helyiségében vehetők át.

Új Dunahíd épül Győrben. Győr város törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy a külföldi kölcsönből eszközrendő beruházások során vashiát épít Győrött a Dunán. A híd igen fontos területeket, a Belvárost és a felőlő Róvfalut köti össze. A híd éves, százhusz méter hosszú lesz s három részből fog állani. A városi tanács elfogadta a mérnöki hivatal tervét a híd megépítésére.

Ítélet a bombapörben. A bombamerénylők büntügyében a mult héten hirdette ki az ítélőtábla az ítéletet, amely szerint az Erzsébetvárosi Demokrata Kör ellen elkövetett bombamerénylet ügyében halálraítélt *Márffy Józsefet* és *Marossy Károlyt*, úgyszintén a fegvházbüntetésre ítélt többi vádlottat a vád és következményei alól felmentette. Ugyancsak felmentette a tábla *Márffy Marossyt*, *Szász Józsefet*, *Horvát-Halasz Józsefet*, *Varga Ferencet*, *Radó Józsefet* és *Drenka Bélát* a Koháry-utcai, a Rassy és Miklós elleni merényletek ügyében. A fenyegető levelek és a francia követ-ség ellen elkövetett merénylet miatt a tábla *Márffy Józsefet* bü-nösként mondotta ki gyilkosság kísérletének büntetésében és három rendbeli kihágásban, amiért *hatévi fegvháza és tízévi hivatalvesztésre ítélté*. *Drenka Bélát* a fenyegető levelek miatt egy hó napi elzárásra, *Szász Józsefet* húsznap elzárásra ítélté. *Márffy* büntetéséből egy évet és tizenegy hónapot vett 'kitöltöttnek. Szász és Drenka büntetését teljesen kitöltöttnek vette. A tábla *Márffy* kivételével az összes vádlottak azonnali szabadlábra helyezését rendelte el.

Aki vasárnap drágábban adta a sört. *Vrabecz* Gusztáv népligeti vendéglős 8000 koronát számított föl egy pohár sörért, amiért ádrágítás címén följelentették. A bíróság azzal védekezett, hogy csak vasárnap adta ilyen drágán, mert a forgalmi és luxusadó, zenei pótlék nagyon megrádrágítja a sör árát, s hogy vasárnap sok üveget lopnak el a mulató vendégektől. A szakértő meghallgatása után a bíróság bírónök mondotta ki *Vrabecz*et ádrágítás vétségében s ezért másfél millió korona pénzbüntetésre ítélték.

A divat legfrissebb hóbertja. Kígyóbőrből készült csizma, melyet nők hordanak.

A kegyetlen véletlen. Megrendítő szerencsétlenséget okozott a véletlen játéka. Németh János székesfehérvári biztosítási tisztviselő hivatalában föbelőtte magát és meghalt. Menyasszonyától sürgönyileg várta a boldogító igen kimondását. A lakásán várta este 6 óráig a sürgönyt s mivel az nem jött, bement hivatalába, ahol észrevétlenül osont el a portásfülke előtt s szobájában agyonlőtte magát. Az öngyilkosságot csak másnap reggel vették észre. A menyasszony is ép akkor érkezett oda, aki megdöbbenve mondta, hogy táviratozott s érkezését is jelezte. Kiderült, hogy a biztosító-intézet portása vette át a táviratot, aki már nem találta lakásán Németet és nem is látta, mikor belopódzott a hivatalába. A véletlenül mulott tehát a szerencsétlen fiatalember halála.

Hogy próbálta ki az asszony hűségét. Véres tragédia játszódott le Lázás János debreceni cipészmeister lakásán. Lázás János hónapokig haragban volt a feleségével s csak a napokban békült ki vele. Elhatározta, hogy kipróbálja felesége hűségét. Azzal ment el, hogy este tíz óráig nem tér vissza, kilenc órákor azonban váratlanul megjelent és zörgetni kezdett lakása ajtaján, amelyet zárva talált. Az ablakon át látta, hogy a lakásban felesége egy idegen férfivel sakkozik. Lázás dühbe jött, öklével beverte az ablakot, betörte az ajtót, az asszonyt letepergte és zsebkését tövig döfte bele felesége mellébe. A cipészmeistert alig bírta ártalmatlanná tenni. Lázás Jánost előállították a rendőrségre, az asszonyt súlyos sebével pedig kórházba vitték.

A hercegő tűzhalála. A biharmegyei Margitta közelében lévő Bályokon Ghika György hercegnek, a nagyváradi ötödik lovasezred kapitányának feleségét halálos szerencsétlenség érte. Ghika herceg Károlyi Imre gróf bályoki birtokának új tulajdonosa, felesége pedig Natália Bodova, egy orosz hercegi család leszármazottja, aki nemrégien ment nőül Ghika herceghez. A hercegő a fürdőszobában kesztyűjét akarta kitisztítani benzinnel egy gyertya világa mellett. A gyertya megbillent s a hercegő a már benzinbe mártott kesztyűvel hozzákapt, úgyhogy a benzines kesztyű lángkapott s ettől tüzet fogott a hercegő pongyolája is. A hercegő kifutott a kastély folyosójára, ahol égő ruháját a cselédség eloltotta, azonban olyan súlyos égési sebet szenvedett, hogy két napi szenvedés után meghalt.

Tomescu legújabb csínyje. A régóta hajszolt oláh bandita, Tomescu ismét hallatott magáról. A hírhedt haramia, aki már számtalanszor lóvá tette az üldözésére kivézényelt hadseregnyi csendőrt és katonát, a napokban Károly oláh trónörökös vonatát kísérte négy haramia társával együtt több órán keresztül. A határozottan ötletes Tomescu társaival együtt csendőrruhába öltözött s úgy őrizte a magasrangú utas kocsiját. Amikor kiderült, hogy kik rejtőznek a csendőrruhában, Tomesucék kereket oldottak. Most megint botlatnak utók a nyomukat.

Aki akasztófért fellebbez. Egy vén betyár érdekes fellebbezése kellett meglepetést a kaposvári törvényszéken. Pető Mihály, aki Liliom Peti néven a Savanvu Józsi betyár bandájának volt tagja, csalásért került a törvényszékre. A törvényszék ötévi fegyházra és ennek kitöltése után dologházba való utalásra ítélte. A vén betyár felugrott s kiabálva mondta:

— Nem nyugszom meg, kérem, én nem fegyházat akarok, mert ha kiszabadulok, megint gazember, útonálló betyár leszek. Kötél általi halált ére fellebbezek!

Figyelmeztették, hogy ilyen fellebbezéssel nem élhet, de Liliom Peti ragaszkodott hozzá és csak akkor nyugodott meg, mikor az elnök jegyzőkönyvbe vétette a furcsa fellebbezést. Természetesen a törvényszék nem teljesítheti kívánságát.

Aki megundorodott a szovjettől. Csevaltevszki volt orosz magasrangú szovjetisztviselő néhány nap előtt Moszkvából Varsóba jött és itt akar letelepedni, mert végkép hátat fordított az orosz bolsevista uralomnak. Megundorodott a bolsevista gatzetektől és végleg elhagyta Moszkvát. Jellemző ez az eset is a szovjetre. Csevaltevszki korábban agitátora volt a bolsevizmusnak, ma pedig gyűlötlője. Miltán undorodott meg a szovjet véres gazságaitól, amint hogy minden jóérzésű ember undorral fordul el a vörös rémuralom minden intézkedésétől és a kommunista elvtől.

A reklám ötletes módja.
Képkiallítás Berlin utcáin.

Főhívas a leégett szekszárdi templom újjáépítésére. A nemrégien leégett szekszárdi templom újjáépítésére nem indítanak országos gyűlést, hanem a katolikus egyházközség saját tagjai áldozatkészségéből és azoknak adományából kívánna helyreállítani, akiket valami kötelék fűz Szekszárdhoz. A templomépítő bizottság tehát ezúton kéri azokat, akik szeretettel emlékeznek vissza a gyönyörű templomra, hogy adományaikat küldjék Virágh Ferenc szekszárdi apátplebánoshoz.

Nyíregyháza példája az analfabéták oktatásáról. Bencs Kálmán dr. kormányfőtanácsos polgármester kezdeményezésére Nyíregyháza városa az analfabéták számára a városban két, a városból távolos tanyákon pedig négy helyen tanfolyamot létesített, amely négy hónapon keresztül tart. Egy-egy tanfolyamon 15—50 éves férfiak és nők, átlag harmincötven vesznek részt. Minden személyi és dologi kiadást a város visel. Nyíregyháza nemes példáját követésre ajánljuk a többi alföldi városnak is.

Az álügyvéd csalásai. A kaposvári törvényszék a napokban vonta felelőségre Molnár János napszámot, aki Balis Pál írni, olvasni nem tudó napszámotól hét millió koronát csalt ki. Azzal az ürügygel ment Balishoz, hogy ő «bukott ügyvéd» s hamarosan elintézi apai örökségének felvételét. Balis beugrott s nyakra-főre fizette neki a «költésügyvéteket», amíg észre nem tért s fel nem jelentette. A bíróság Molnár két és félévi fegyházra ítélte.

Halálra ítélték, mert megmérgezte és a Tiszába dobta anyját. Csongrádon februárban női hullát fogtak ki a Tiszából. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a hulla hónapokkal ezelőtt került a vízbe és azonos Antal Andrásnéval. A gyanú leányára, Bukovenszky Jánosnéra irányult. Bukovenszkyről kiderült, hogy attól való féltelmében, hogy az anyja rút hálátlansága miatt visszaveszi tőle a ráhagyott birtokot, lekvárba öntött arzénnel megmérgezte. Az öregasszony holttestét azután talicskával kivitte a Tiszához és kisleánya szemelattára leszedte róla a ruhákat, majd bedobta a folyóba. Az elsőfokú bíróság megállapította az előre megfontolt szándékot és az asszonyt gyilkosság bűntette címén halálbüntetésre ítélte. A tábla a halálos ítéletet helybenhagyta.

Megölte a feleségét, hogy a saját leányával élhessen. Bestiális gyilkosság történt Berlinben. Egy Krizoztanzki nevű loápoló kilenc késszúrással megölte feleségét, aztán önként jelentkezett a rendőrségen. A vizsgálat kiderítette, hogy a gyilkos éveken át bűnös viszonyban élt a saját tizenkilencéves leányával és emiatt a feleségével örökösen veszekedett. Cinikusnak vallotta be a gyilkos, hogy felesége véget akart vetni ennek a szörnyű viszonyoknak, tehát megölte, hogy ne legyen útjában.

FORDSON TRACTOR

raktárról
azonnal
szállítható

HALTENBERGER VILMOS

a Ford gyárak autorizált képviselője
Budapest, VI., Nagymező-utca 19. szám.

Sürgőny cím:
Wilford Budapest.

Speciális amerikai gazdasági gépek: Oliver-ekék, tárcsásboronák, tárcsás szikekék, fűkaszálok, burgonya kisdödő, körfűrészes berendezés.

ÉRDEKES KRÓNIKA

Nagy és kis tolvajok. Egy amerikai lap így osztályozta a tolvajokat: ha valaki egy millió dollárt lop: pénzügyi zseni. Aki egy félmillióval megelegszik: az okos emberek közé tartozik. Aki százezer dollárral szöki meg: az ravasz fickó és aki ötven-ezer dollárral szöki meg: sikkasztó, aki pedig ezerrel: csaló. Aki száz dollárt lop: szemtelen, aki tizet: egészen közönséges tolvaj. Aki azonban egy sonkát és egy kenyert visz el: alávaló teremtés, akit a társadalom kiközösít soraiból.

Szökés egyik trónról a másikra. Aujou Henrik francia herceg anyja, Medici Katalin segítségével Zsigmond Ágoston király halála után elnyerte a lengyel trónt. Alig töltött azonban néhány hetet a vértől és forradalmaktól izzó földön, amikor hírül hozták, hogy fivére IX. Károly meghalt. Anyja azonnal gyors futárt küldött Henrikhez, hogy Lengyelországban hagyjon mindent úgy, ahogy van és térjen vissza Franciaországba, hogy az uralmat átvegye. Henrik nem késlekedett a forradalmi Lengyelország romjait Franciaországgal felcserélni s a lengyelek országát ott-hagyta, anélkül, hogy bárkivel is közölte volna elhatározását. Amikor a lengyel udvari körök megtudták, hogy a király megszökött, mindent megtekinttek, hogy még idejében feltároztassák és visszahozzák őt. Ez azonban nem sikerült. Henrik elérte az osztrák határt s nem törődött azzal a lengyel küldöttséggel sem, amelyet utána küldtek, hogy az eskü szentségére figyelmeztessék őt.

A katonahűség. Horsford angol generális nem szerette, ha a katonák szolgálati idejük alatt megnősültek. Amikor egy lövész-zred parancsnoka volt, kihallgatáson jelentkezett nála egyszer egyik katonája s szabadságot kért, mert esküvőjét akarta megtartani. Kérését azzal támogatta, hogy két kitüntetést is kapott katonáskodása alatt, meg négy fontot is megtakarított a zsoldjából.

— Jöjjön egy év múlva megint kihallgatásra — mondta a generális — s ha akkor még mindig kitar elhatározása mellett a nősülést illetően, megkapja a szabadságot!

Pontosan egy év múlva csakugyan jelentkezik a katona a szabadságért.

— Hát csakugyan meg akar nősülni? — kérdi a generális.

— Igenis, tábornok úr! — feleli a katona.

— Hát miattam csak házasodjék. Sőt a sajátomból öt fontot adok nászajándéknak, mert sohasem hittem volna, hogy egy katona ennyire hűséges tud lenni a szerelméhez!

A katona örömmel vágta zsebre a pénzt, de mielőtt a szobát elhagyta volna, visszafordult s így szólt a tábornokhoz:

— Hálás köszönetem, kegyelmes uram, de nehogy azt méltóztassék hinni, hogy a menyasszonyom ugyanaz, mint egy év előtt!

TRÉFÁK

A gyermekszobából.

Apa (négyéves fiacskájaához): Már megint piszkos a kezéd? Láttad valaha, hogy én ilyen piszkos kézzel leültem az asztalhoz?

Fiú (pityeregve): Apukám, mikor te ilyen kicsi voltál, mint én, akkor még nem is ismertelek.

(Beküldte Jámbar Sándor Hosszúhetényről.)

Elintézte.

Kohn: Micsoda zaj van ebben a lakásban?

Kohnné: Hát tudod, Móricka egész héten sirt, kiabált, lármázott, hogy vegyek neki egy trombitát és vettem neki egyet, hogy ne lármázzon annyit.

(Beküldte Budai Annus Budapestről.)

Kitérő válasz.

Egy suhanc dinnyét lopott. Utána kiált a dinnyecsész:

— Őcsém, gyere vissza, mondok neked valamit!

— Ne mondjon nekem semmit, tudok én már mindent — hangzott a kitérő válasz.

(Beküldte Csáki Imre Dombrádról.)

Rossz kilátások!

Misó drótostót és Janó háziszolga, kik földik voltak, véletlenül összetalálkoztak egy budapesti utcában.

— Hát, hogy megy mindég, Misóka zpajtás? — kérdi Janó a drótost.

— Jaj, nagyon rosszul, bozsemej, nagyon rosszul! rossz zidők járnak kilátások izs znagyon rosszak! — feleli Misó szomorúan.

— Cso tó? sag nem megy neked izlet rosszul? zegir fogó zvan mindég doszt!

— Veru tak — feleli Misó — zegir sag zvan doszt, de mit hasznal zegir! olvasta nekem zsidó korcsmáros zujságbul, hogy Franya tudós zembör feltalálta telegraf zmasinya drót nilkil, zmi lesz nekem zegirfogóval, ha az a másik Franya tudós feltalálja zegirfogót is zdrót nilkil? Aj bozse! rossz kilatas, rossz kilatas — jajgatott szegény Misó.

(Beküldte Balogh Ida Kisgeresdről.)

Gyermekész.

Anya: Sokan csupa unalomból folyton esznek.

Kisfia: Anyukám! Ugy unom magam!

(Beküldte Gálicz Gyula Csókaköről.)

Árveréskor.

Beállít az adóvégrehajtó Jajtelesz Jónáshoz, hogy ingóságait elárverezze, de Jajteleszt nem találta otthon.

— No, akkor a törvény nevében a széket, asztalt, kishszekrényt, nagyszekrényt le kell zárnóm és pecsételnem — mondotta a végrehajtó.

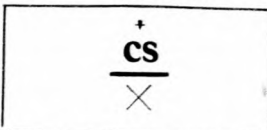
Erre Jajtelesz kisfia sirvafakad, odasomfordál a végrehajtóhoz és ezt mondja neki:

— Bácsika, kérem szépen, a nagyszekrényt ne tessék bezárni, mert akkor a papa nem tud kijönni.

(Beküldte ifjú Dániel Pál Magyarósbányáról.)

REJTVÉNYEK

1. Betűrejtvény.

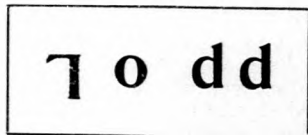
(Beküldte Németh Ferenc Somogyásmonról.)

2. Pótlórejtvény.

— ma	— ár	— ír
— ó	— ga	— dó
— ér	— ák	— öld
— tel	— r	— kar
— ád	— uk	

(Beküldte Horváth István Kis-peterdről.)

3. Betűrejtvény.

(Beküldte Csatári Mihály Rétszilásról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 51-ik számunkban közöljük.

A 45-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Számrejtvény: **Ki korán kel aranyat lel.**

2. Betűrejtvény: **Isten nevében.**

3. Talány: **Csáva, páva, Jáva, láva, Száva.**

Megejtették: Kiss Ernő, Bene János, Király Lajos, Bánffy Jolán, Borbás János, ifj. Borics László, Fábian Etus, Kollmann Ferenc, ifj. Papp Imre, Kismémet János, Kovács M. Károlyné, Mile József, Hajdu József, Bálint Ferenc, Zseni János, ifj. Vöney Vince, ifj. Horváth V. Miklós, Bencsik Antal, ifj. Bene Lajos, Csurai Mihály, Miklós Károlyné, Hamza Rózika, Lipták F., Sztidenesi megfető, Huszár István, ifj. Rapai György, ifj. Szabó Mihály, Kiss Sándor, Szarvas Mihály, Gaál József.

Jutalomkönyvet nyertek: **Huszár István (Sukoró), Miklós Károlyné (Tolnanémedi), Bencsik Antal (Csengőd), Bálint Ferenc (Cegléd), ifj. Papp Imre (Szentes).**

A 46-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

ADÓNAPTÁR

Az alkalmazottak kereseti adóját a novemberi fizetések után a két példányban kiállítandó illetményjegyzék alapján december 15-ig kell befizetni az elüljáróságnál.

Ugyancsak december 15-ig kell befizetni a november havi általános forgalmi adó általányst és fényüzési forgalmi adót.

A decemberhavi általános forgalmi adóelőlegek december hó 21-ig fizetendők be.

A borfogyasztási adót szemleív alapján fizetők borkészlete december végéig állapítandó meg az ellenőrző közegek által. A megállapított adóköteles fogyasztás után a fogyasztási adó három nap alatt adóbarca ellenében befizetendő.

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak 1925 november hó 22-én.

Gabonavásár. 76-os tiszai búza 365—370, fehérmegeyi 360—365, egyéb dunántúli 357,5—362,5, 77-es tiszai 370—375, fehérmegeyi 365—370, egyéb dunántúli 362,5—367,5, 79-es tiszai 375—380, fehérmegeyi 370—375, egyéb dunántúli 367,5—372,5, rozs 230—235, takarmányrpa 225—235, sörárpa 300—330, köles 190—195, zab 235—250, ótengeri 260—265, új-tengeri 175—180 ezer korona métermázsánként.

Liszt- és őrléniypiac. Dupia 0-ás 5800, 0-ás 5700, 2-es 5200—5300, 6-os 3800—4000, takarmányliszt 2000—2200, korpa 1600, 1-es rozsliszt 4000, 75%-os egységes rozsliszt 3200 korona volt kilogrammonként budapesti paritásában, zsákkal együtt. **Malomárak:** Ög 6450, Ög 6250, 2-es 5670, 6-os 4270, 7-es 3070, rozs 0-ás 5300, egységes rozsliszt 3800 korona kg.-kint.

Takarmányvásár. Rétiszéna, I. rendű, ó 120.000, II. rendű, ó 100—115.000, III. rendű, csomagolásra 60—90.000, muharszéna 115—135.000, lucernaszéna 150—175.000, tengeri, szemes 155—170.000, takarmányrépa 30—40.000, alomszalma 50—70.000, zsúpszalma 70—95.000, zsúpszalma 1 kéve 4—5000 korona.

Műtakarmánypiac. Malátacsira 1900, korpa 1600, konkoly 1900, nyolcas takarmányliszt 2200, olajpogácsa 2800, extrahélt liszt 1500, malátatörköly 2600, szárított répaszélet 1500, melász 850, lótap 1300, szárított moslék 2700 korona kilónként.

Vetőmagvak. Bab, fehér 280—300, bab tarka 200—220, borsó, Viktória 350—450, borsó, express 450—500, balticim 750—800, bükköny, tavaszi 250—270, círokmag 130—140, koriander 260—280, csillagfürt 210—230 ezer koronában értendő. Fehérhere 2'500—3'500 millió koronában értendő. Kendermag 320—340, köles 230—250, lenmag 620—650, lense, prima 550—750 ezer koronában értendő. Lóhere nyers, nyagarankás, tisztítható 1'800—1'900, lóhere, nyers, nyagarankás, tisztítható 2'000—2'100, lóhere, nyagarankamentes 2'200—2'400, lóhere, vörös, ólomzárólt 2'700—2'800, lóhere fehér, ólomzárólt 2'900—3'000, lucernamag nyers, nyagarankás, nem tisztítható 2'000—2'100, lucernamag nyers, nyagarankás, tisztítható 2'200—2'600, lucernamag nyagarankamentes 2'400—2'600, lucernamag vörös, ólomzárólt 2'800—2'900, lucernamag fehér, ólomzárólt 3'100—3'200, mák 1'800—1'800 millió koronában értendő. Muharag 150—170, mustár 850—950, napraforgó, fehér 280—300, napraforgó szürke 260—270 ezer koronában értendő. Nyúlzapuka 1'500—1'800 millió koronában értendő, tatárka 260—280, tökmag 560—580 ezer korona métermázsánként.

Vágómarhavásár. Ökör legjobb minőségű 12,5—15,5, kivételesen 16—16,5, közepes 8—12, gyengébb 6—8, bika jobb 12—16, kivételesen 16,5—17, közepes és gyenge 6,5—11,5, tehén jobb 10—14, kivételesen 14,5—15, közepes és gyenge 6—9,5, kicsontozni való marha 3,5—6, növedékmárha 6—12 ezer korona kilogrammonként élősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 12—15, közepes 17,5—18,5, nehéz sertés 20,5—21 ezer korona kilogrammonként élősúlyban.

Szürómárhavásár. Élő borjok. Belföldi szópós: I. rendű 19—20.000, kivételesen 21.000, II. rendű 17—18.000 korona kilogrammonként élősúlyban.

Tenyészállatok és jármosökrök. I. rendű belföldi jármosökrök 13—14.500, I. rendű tarka jármosökrök 12—13.000, friss fejőstehén 12.500—16.000, 1½ éves üszök 12—14.000, 1½ éves tinók 11—13.000 korona kilogrammonként élősúlyban.

Lóvásár. Jobb minőségű lovak: háts, csikó 300—1.200.000, igaz kocsiló, nehéz 4.500.000—9.000.000, könnyű 3.200.000—6.500.000, számar 900.000, alárendelt minőségű lovak 200.000—2.900.000, vágólovak 300.000—1.900.000 korona.

Nyersbőr. Marhabőr 16—17.000, borjubőr 26.000 korona. A csigán fejtett marhabőrért 1500—2000 koronával nagyobb árat fizettek. Hosszú lábás borjubőr 1000 koronával olcsóbb.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 4200—5000, tejszín literje 40—55.000, tejfel literje 20—25.000, vaj kg.-ja 40—60.000, juhtúró kg.-ja 40.000, tehéntúró kg.-ja 10—18.000, kevert túró kg.-ja 20—36.000, juhsajt kg.-ja 25—30.000, ementáli sajt kg.-ja kicsinyben, hazai 58—80.000, nagyban 40—45.000, grói sajt, kg.-ja kicsinyben, hazai 60—70.000, trappista sajt kg.-ja kicsinyben 36—50.000, nagyban 28—32.000 korona.

Baromfi és tojás. Csirke sütnivaló darabja kicsinyben 25—45.000, nagyban 22.500—32.500, tyúk darabja kicsinyben 35—60.000, nagyban 30—35.000, hizott kacsa kg.-kint kicsinyben 24—28.000, hizott liba kg.-kint 25—28.000, hizott pulyka kg.-kint 17—20.000, lúd máj kg.-kint 40—100.000, lúdszir kg.-kint 32—55.000, tojás darabonként 2200—2400 korona.

**Ügyeljen
bevásárlásainál**

védjegyünkrel

*Nem paripa, ha nem nyerges,
Nem is kislány,
Ha nem szerelmes,
Nemiscsárda, hanem hangos,
Nem is kává,
Ha nem FRANCK-os!*

D. 177 O. 25 I. — V. 6.

Halpiac. Árak kg.-kint: Ponty élő kicsinyben 25—40.000, nagyban 25—40.000, harcsa kicsinyben 50—90.000, nagyban 55—70.000, csuka kicsinyben 25—40.000, kárász és compó kicsinyben 20—35.000, nagyban 22—35.000, márná kicsinyben 25—35.000 korona.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 1000—5000, petrezselyem 1500—5000, zeller 3000—6000, kalarabé 2000—4000, vöröshagyma 1000—2000, fokhagyma 14—30.000, cékla 1500—4000, fejeskáposzta 700—1500, kelkáposzta 1000—3000, vörökáposzta 2000—6000, fejes saláta drb.-ja 600—2000, rózsaburgonya kg.-kint kicsinyben 1100—1600, nagyban 90—100.000, korona métermázsánként, sárgaburgonya kicsinyben 1000—1300, fehérburgonya kicsinyben 700—1200, nagyban 50—60.000 korona métermázsánként, retek 2000—5000, zöldpaprika, savanyított 12—24.000, tök 2500—6000, karfiol 4000—14.000, toрма 10—28.000, sóska 4000—10.000, spenót 2500—6000, champiöngomba 80—120.000, alma 8000—24.000, birsalma 3000—12.000, körte 15—30.000, aszalt szilva 13—22.000, szőlő 4000—24.000, dió 6000—18.000, gesztenye 4000—14.000 korona kilogrammonként.

Borpiac. A belföldi forgalom még mindig elég élénk, mert a kereskedők és vendéglősök mindenkori szükségletüket napról-napra fedezik. Az újborok árai változatlanok maradtak, míg a középminőségű és silány újborok árai lassan esnek. Körülbelül 10—10,5%-os bort literenként már 3000 koronától felfelé lehet termelőhelyről kapni, jobb borokért 350—380 koronáig fizetnek literenként és Malligand-fokonként. Az óborkészletek már nagyon megrikultak és ezeknek ára Malligand-fokonként 700 koronától feljebb.

Idegen pénznemek legmagasabb ára 1925. évi november hó 24-én.
1 angol font 346.420 K, 1 dollár 71.600 K, 1 francia frank 2781 K, 1 román lej 333 K, 1 olasz lira 2904 K, 1 német márka 17.025 K, 1 osztrák shilling 10.076 K, 1 svájci frank 13.734 K, 1 cseh korona 21.195 K. — **Arany- és ezüstpénzek:** 20 koronás arany 289.000 K, ezüst ötkoronás 32.000 K, ezüst forint 16.000 K, ezüst koronás 6400 K.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

B. J. Székesfehérvár. Valamelyik rejtvényét közölni fogjuk. — **K. A' Gyöngyöshalász.** Rejtvényei közül válogatunk. Tréfái helyett mást kérünk. — **G. J. Drávapiski.** Versrejtvényeiből és tréfáiból közölni fogunk. — **Sz. A. Pocsaj.** Ceruzával írt levelezőlapja teljesen elmosódott. Küldje be megégyez. — **B. A. Csolyós.** Rejtvényei közül válogatunk. A tréfa is bevált. — **P. S. Csolyós.** Versrejtvénye közismert; nem használhatjuk. — **L. F. Edeleny.** Keresztrejtvénye jó. — **K. B. Cegléd.** Versrejtvénye bevált. — **M. T. Kisszentmárton.** Számrejtvénye sor kerül. — **Gy. S. Drávacséhl.** Tréfája nem tréfa; mást kérünk. — **H. I. Kispeterd.** Szókörejtvényét közölni fogjuk. — **L. F. Szalafő.** Betűrejtvényére sor kerül. (Folytatjuk.)

Főszerkesztő: **Meskő Pál.** Felelős szerkesztő: **Perlaky György.**
Főmunkatárs: **Buday Barna.** Felelős kiadó: **Bak Imre.**

AHOL A PACSIRTA DALOL

REGÉNY — IRTA MÓRICZ PÁL

(10. közlemény.)

Nagy kupából italozott mindig. Nem bort, nem sört, hanem közönséges komisz pálinkát. És a nótának mindig az volt a vége: «Hui dralla! Bodó lovag szégyeld magadat!»

Késő éjtzakába nyult be az ebéd. És minek utána Dénes kapitány után Urházy polgármester is eltávozott, a fiatal urak még melegebben összecimboráskodtak. Különösen Beszgyány Tóninak tetszett módfelett a Britoff kadét sárga selyemzsinóros attilája.

— Te... Te! — A hegyes orrú alkapitány és katonai szállásbiztos nagyokat csuklott. — Te kadét! Neked adom a hugomat feleségül... Szép leány!

— De mindjárt! — A részeg kadét tántorogva állott föl a székről. — Induljunk!...

Barcza főhadnagy csak nehezen tudta visszatartani őket, mivel Beszgyány is hajlandóságot érezett a menéshez. Csak akkor csillapultak, mikor a főhadnagy határozottan rájuk szólott:

— Különben is kadétnak még nem szabad házasodni! Üljetek le! — Ebben megnyugodott a két fiatalember. Britoff kadét körülölelte a Beszgyány Tóni nyakát. Elaludt...

Comte Debaldi a cigányprimást gyötörte. Azt magyarázta, miként is hangzik az a «Rebeka» nóta?!

Barcza főhadnagy késő éjtzaka vetődött haza. Vendégeket is hitt magával. Nosztizt bárót és néhány mezősi fiatal birtokos urat. Teára hívta el a vendégséget.

A szép asszonykánál még világított a lámpa. A lámpafény lesugárzott az alsóudvarházig... Messziről zeneszó zendült. Bizonyosan Debaldi hadnagy, a részeg kadét és Beszgyány Tóni szerenádoztak a szent zsidó, a Frühling úr háza tájékán. Ezt a nótát huzatták a kövér barna zsidó leánynak:

Egész világ csodálja,
Rebeka, Rébika a neve...

A csendes magyar városban messzire hangzott a rikoltós klarinét. A kutyák mérgesen ugatták e szokatlan éjtzakai hangot.

9.

Barcza főhadnagy sok tekintetben kivált a huszártisztek közül. Barcza, a barczai Barcza családból, nem az a kardját hetvenkedve csörtető lócsiszár volt. Mert Barcza főhadnagy nem olyan nemes paripa módjára «betört» katoná-anyak volt. Ezek a morva-fehértemplomi lovastisztképző iskola falai közül kerülnek ki. Az aranycsillagos instruktorok a magyar nemes családok tüzes fiait itt oltogatják be az armádia hagyományos erkölcsével. A nyiri, borsodi kuriák nemes úrfiaiból itt formálódnak azok a lélek nélküli osztrák-magyar junkerek...

Barcza főhadnagy, miután az iskoláit elvégezte, miután, mint önkéntes, kitűnő sikerrel vizsgázott a tisztí vizsgán, ekkor lépett a hadsereg szolgálatába. Csábítóan hatott rá szép atyjának, a híres Barcza huszárnagynak az élettörténete... A nagy Napoleon-korabeli krónikások gyakran említik e vakmerő huszárt; de természetesen a családi körben még elevebben élt daliás alakja. Barcza, mint diák, sokszor elnézegette szép atyjának azt a nagy olajképét, amelyet valami bécsi festő még a század első negyedében festett. Sokszor megbámulta a sűrű, aranyzsinóros kurta dolmányt, meg a félvállra vetett nehéz mentét. És gyönyörködött a széles, gazdag aranyujtásokban, amelyek dohánylevel alakjában borították be a feszes huszárnadrág felső részét. Az a századeleji huszárcsákó maga egy látványosság volt. Egész beárnyékolta a tömött, lombos forgótoll. Simonyi őbester-

nek volt a kedves pajtása Barcza major. Ez a kemény csontos arcú, hetykén pödrött bajuszu huszár igazi típusa volt annak a régi huszárhadnak, amelynek páratlan víztésztét magá nagy Napoleon császár tisztelettel elismerte.

Barcza főhadnagy ösatyjának számos jó tulajdonságát örökölte. Az egész ezredben ritkította párját, mint lovas-tiszt. Átalában véve a kedvelt tiszték közé tartozott. Még Szbozsenszky főhadnagy, a gonosz nyelvű adjutáns sem pedzett róla mást, mint — poétás... Álnév alatt verseket küldöz a pesti szerkesztőségekbe, s hogy a verseit a szerkesztői üzenetekben mindig kivégzik.

Pedig hát a lovag alaptalanul gyanúsította Barczát a versírkálással. A nagy gyakorlat alkalmával együtt szállásolták el a két urat egy cseréptető, falusi udvarházba. Barcza ez alkalommal írt verset a házikisasszony emlékkönyvébe. Igaz ugyan, hogy a verset Petőfitől idézte és az emlékkönyves kisasszonyka egész kurtaruhás kisasszony volt, mindamellet Szbozsenszky csúfolta, hogy «poétás». Poéta?!... Úgy lehet, a kedélyét illetően illet is rá a poétás név. Merengő, álmódzó volt gyakorta. Átalában véve az új Magyarország, a fiatal magyarság között, kevés a komoly tettek embere. Ritka, akinek szívében föllobban az ősök szilaj, férfias tettvágya. Ma mindenki csak kesereg a hanyatláson. Keseregnek. És mindenik buta lemondással, beteg megadás-sal hódol a végzetnek. Nem ilyen lelkű férfiak voltak azok, akik ezer esztendőn keresztül pajzsukkal, karukkal fönntartották a magyarságot, Magyarországot...

Majd Barcza főhadnagy udvarolt a felső udvarházban is. Ormóst nem találta otthon. Kinn agarásztott a pusztán. Kata, noha kissé gyöngéledett, fogadta a főhadnagyot. Idegesen babrálta a zsöllye lány selyem rojtjait. Beteges, érzélgős szivecskéje ép úgy dobogott, mint amikor a szepesi diák majálison Ferdinándus jószággal táncolta azt a hevítő keringőt... Arca lángolt. Érezte, hogy a főhadnagy mily édes tekintettel nézi. Azért félve tekintgetett rá. Barcza mindjobbban belehevült a beszédbe. Ah! A bányakapitányéknál beszéltek így ő vele. A fiatal asszony melázva hallgatta a főhadnagy szavát.

— Bocsanát... Igazán sajnálom! — mentegetődzött Barcza a hosszasra nyult első látogatás után. Fölállott, távozni készült. A zsalun rezegő sugarak megvilágították érdekes barna arcát. A pajkos napsugár villogóan reszketett az atilla tömör aranyzsinórosán. A pompás aranybojt, a napsugártól megvilágítva, ragyogott, mint aranyrózsa.

— Ha legalább a férjem tudta volna? — felelte rá Kata. Ő is fölállott. Mit is mondjon? Zavartan mondta tehát, hogy holnapra hazajön a férje.

— Mindenesetre, ha nagyságod megengedi, legközelebb átjövök, noha futólag már beszéltem Ormós úrral! — Barcza főhadnagy ekkép válaszolt. Már rége távozott a szobából, Kata még mindig úgy vélte, hogy a zsalu ablakok alatt hallatszik az ezüst sarkantyúk pengése...

Barcza nem halasztotta soká a jelzett látogatást. Ormós, ekkor ebédre is megmarasztotta.

— Főhadnagy úr! töltsük együtt az időt. Ilyen falusi helyen még úgyis eleget unatkozhatik! — magyarázta a szélesvallú gazda, noha ő mindig a városban unatkozott jobban.

Barcza szívesen fogadta a magyaros meghívást és sűrűn átlátogatott, amikor a szolgálat és a társasága időt engedtek a látogatásra. Kata asszonnyal kellemesen elbeszélgettek, nem az örökös vadászatokról, lovarkról, duhajkodásokról, mint a férfi társaságokban. Később meg már kívánta is a társaságát, midőn beállott az őszi esőzés. Esős időben oly szo-

morú, oly méla Mezősön az élet. A feneketlen utcai sárba le-
ragad a járókelő. Szünetelt még a gyakorlatozás is. Midőn
pedig havas bundáját a földre terítette a tél, még számosabb
alkalom nyílt a találkozásra. A huszárok nagy ritkán lova-
goltak ki járór szolgálatba. Harcias mozgó alakok a fehér
pusztán.

10.

A tél a pihenés ideje. Pihen a föld. Pihennek a dolgos
emberek. A mezősi magyarok kora tavasztól az első rendes
fagyig munkában töltik az esztendőt, hanem a téli rövid
napokat a hosszú éjszakával a mulatozásnak szentelik. Minél
csikorgóbb a hó, annál pezsgőbb a jókedv.

Hó alatt érik a magyar föld. Az áldott magvetés csiréit
ekkor bontogatja. A jóság a melegpárás istállóban kövé-
redik, szépül. A kancák lustán henteregnak a tiszta szalma
ágyaláson. És a buta kis csikók kedvesen, pajkosan rázogató-
ják a nyakukba akasztott ércsengőt. A cselédség a jóságot
ajnározva pipázgat napközben. Csak ha enyhült kissé a zord
idő, akkor indítják neki a szánkókat. Pihen a magyar föld.
Hó alatt a határ. A mezősi kurta nemesek ilyenkor késő kel-
nek, később fekszenek. Krampampuli a früstök. Melegbor
oldalassal, kolbással... Disznótorok, névnapozások, vadá-
szatok élénkítik a napokat. Vagy estenként vörös ürmöst
kóstolgatnak a szomszédok. És az asszonyok gondosan el-
rakott rózsaszemű szőlőt csipegetnek.

A tél ekkép az ünnepléseknek hosszú sorozatát öleli föl.
A nyílt, vendégszerető magyar lélek kedves, meleg szeretetét
ilyenkor teljesen kitarja. A nyitott rácsos kapu trüsszögve
röpítik a könnyű szánokat a csengős paripák. Vidám párok
ülnek a szánkón és ha a sáros öszön még sokat unatkoztak
a Mezősre helyezett piros huszártsztek, a tél nem ösmert
gyönyörűségeket tárt föl előttük ez ősi magyar fészekben.
E téli mulatságok közepette, a szép magyar föld fehér varázs-
pompájától elbűvöltenve, most már keveseb-
bet sóhajtozott Debaldi hadnagy is Bécs után,
ahol a kövérnyakú bankárnék cukorral abra-

kolták lovát. Ezekre a fehérnyakú bécsi bankárnékre ugyan
még ma is célozgatnak tréfás szavakkal Nosztitz had-
nagyék, sűrűbben Britoff, aki a szívbeli titkokat illetőleg
bizalmasa volt a hadnagynak.

Debaldi csak a bajuszát sodorgatta. Mintha csak azt
akarta volna mondani:

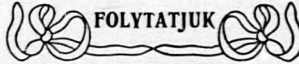
— Beszéljete, beszéljete, mégis csak sok szép bécsi
mennyecske emleget engem.

A tiszturak a mezősi kaszinó kopott posztós billiárd-
asztala mellett tréfálgodóztak így... Ez a szüette lábú
őreg billiárdasztal egyik főbüszkesége a füstös mezősi kaszi-
nónak.

A dzsentri-kaszinó fényes termeitől ugyan messze el-
marad ez a néhány füstös szobás vidéki kaszinó. Ámde,
igaz magyar élet pezseg itt. Magyar erények, magyar hibák,
mulatságos magyar fogyatékságok. A Kossuth-kép egy-
szerű, hazafias dísz az olvasó szobában. Régi-módis, ólom-
keretes ablakokon szűrődik be a fakó téli fény. Itt már kora
délután meg kell gyujtani a lámpát. Zajosabb a szórakozás
a kártya szobában, ahol ferbli, tarokk izgalmi hevítik a
kedélyeket. A mezősi urak előbbkelői estenként szívesen
áldoznak a «hazai-csöndesnek». Mégis a bolthajtású nagy
billiárdteremben a legelevenebb az élet. A rozoga rugós bör-
divánokon tárgyalnak az urak a nap, a város, a vármegye,
a haza, a gazdaság, a föld érdekesebb eseményeiről. Fejük
fölött a falon régi hazafias képes újságok megbecsült, be-
rámázott műmellékletei, mint «Rákóczi Ferenc menekülése
a fogságból», «Zrinyi és Frangepán a börtönben», «Dobozi és
hitvese», «Kossuth imája Kápolnánál» stb., mindnyájan illő
díszek egy magyar kaszinóba.

E szobában indítják az első alkut a vetőmagvak, a
jóságok csereberélésére. A vén Csicsay Samu itt oktatja a
fiatalságot a «birkaeletés» felől.

A vakációzó diák fiatalság az öreg billiárdasztal mel-
lett tanulgatja a billiárdjáték fogásait. No,
hanem a mezősi úrfit a billiárdjátékban nem
is igen verte le soha másik fajta debreceni diák.

ÁLLAMGÉPGYARI

gőzcséplőkészletek, szivógázcséplőkészletek, szalmakazalozók, lóheretejtők és a legjobb
gyártmányú mezőgazdasági gépek és eszközök, ú. m.: **ekék, vetőgépek, boronák, fűkaszalók,**
aratógépek, répa- és szecskavágók, darálóok, morzsolók, rosták stb. állandóan raktaron.

A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügnöksége Budapest, Vilmos császár-út 32.

Nyugati fiók: VI., Vilmos császár-út 63.

Keleti fiók: VIII., Baross-tér 9.

Őszi vetésekben bagolyféle, honvédbogár, repcedarázs hernyóinak, a gabonafutrinka lárváinak pusztítását biztosan megakadályozza

méregmentes **THANOL** permetezésre
arzenmereg **ARZOLA—MOLEX** arzenmereg
permetezésre. porozásra.

MEZEI EGÉR (pocok) leg-
kedvesebb mérgezett eledele
a kukoricatörmelékkel készített

ARVALIN
fosztormereg, 4-5 órán belül biztosan öl.

Egyéb egér- és patkányirtó szerek:
MUROL
strichnines búza
CILLON
méregmentes készítmény.

Vértetvek, pajzstetvek ellen:

ENDA | ALMOLA
permetezésre, lombhullás után. a sebhelyek bekenésére.

Téli araszolók (zöld hernyók) ellen:
HIBERNA
enyvgyűrű.
Október—novemberben kell a téli arasz-
olók ellen védekezni.

KÉRJEN ISMERTETŐT! **„CHINOIN”** vegyészeti gyár **UJPEST.** KÉRJEN ISMERTETŐT!

Ha községében
temetkezési egyletet

őhajt szervezni,
írjon sürgősen a

Faluszövetség Nép-
jóléti Társulatának

Budapest, IX., Üllői-út 1. szám.

Ugyanott szervezéssel foglal-
kozni hajlandó taggyűjtők jó
lavadamalazással felvételnek.

Dr. Héray Andor

Orsz. Földbirtokrendező Biróság által engedélyezett
ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája.
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.
Törvényszékileg bejegyzett cég.

MRAVKÓ JÓZSEF UTÓDA

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9.

ELVÁLLAL: mindenféle fegyver javítását, át-
alakítását és felújítását. — ELAD: elsőrendű
gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata
vadászfegyvereket. — Legjobb minőségű minden-
nemű golyós, sörétes töltények, löszerek.

Szakorvos -rendelő vér- és nemibetegek
részére. Ezüst salvarsan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 22. sz., I. em. 1. (Rókmással szemben.)

**Ekék, ekealkatrészek,
boronák, kapálóékek, fűkaszálok,**

marokrakó és kévekötő aratógépek,
lőgeréblyék, kézi-járgányosok,
motoros- és gőzcsepítőkézlatok,
szecskavágók, répvágók, darálóok,
morzsolók = minden egyéb gazda-
sági gép és szerzemény a

„HANGYA” mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.

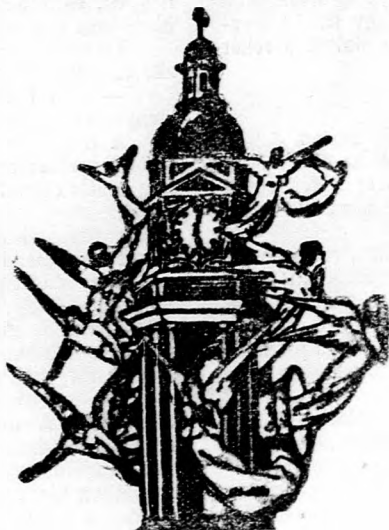
Mindenféle
gazdasági szakkönyv
legjobban a VASÁRNAP könyv-
osztálya útján szerezhető be.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőrökből készült férfi-, női- és gyermekcipők,
box- és sevrőbőrökből, továbbá munkásbakancsok a legjobb
minőségben a legjutányosabb napiárakon szerezhetők be a

„HANGYA” ruházati és díszműauosztályánál.

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leg-
gyorsabban önt és szállít az Orsz. Harang-
szakértői Bizottság felügyelete mellett a

HARANGMŰVEK R.-T.

„ECCLESIA” ALAPÍTÁSA

Közp. iroda: Budapest, VI., Tüzér-u. 13-17.

A „HANGYA” szövetkezet tagjai
megbízható jóminőségű árut
a legelőnyösebb árban

vásárolhatnak a

„HANGYA”

vidéki szövetkezeteiben.

KAPHATÓK: vászon, karton, kanavász, zephir,
szövet, kész férfi- és női-ruha, kendő, harisnya,
cérna, pamut, szabóellékek, valamint mindennemű
rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműáruk. 4

Most jelent meg! ÁLLATTENYÉSZTÉSTAN

I. kötet.

Az állattenyésztés biológiája.
Általános tenyésztési elvek. 48 képpel.

Irta:

dr Schandl József

közgazdasági jegy. nyilv. r. ranár.

Ára 126.000 korona.

Megrendelhető a VASÁRNAP könyv-
osztályánál, Budapest, Ó-utca 10.

**Hofherr-
Schrantz-
Clayton-
Shuttleworth**

Budapest,

VI., Vilmos császár-út 57.

**H-S-C-S
nyersolaj-
traktor**

Mielőtt

TRAKTORT

vásárolna,

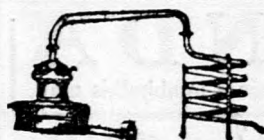
nézzé meg gépünket és
nem fog mást
venni.

**TRAKTORUNK
CSÉPEL,
SZÁNT,
VONTAT.**

A
„KIS KERTÉSZ”

című könyv a földművelésügyi miniszter kiadása,
amely magában foglalja mindazt, amit egy
kertesgazdának tudnia kell. 61.000
koronáért bérmentes küldéssel
kiadóhivatalunk könyv-
osztálya útján meg-
rendelhető.

HÁLÓSZOBA, ebédlő, uzoroba-
konyha- és szalonbátor legolcsóbban
RUBIN, BUDAPEST, WESSELÉNYI-U. 47.

**Máthé
András**
vörösréz-
árugyár
Ujpest,
Károly-u.

11. szám. III. Ujpest 28. — Pálinkafőző üstöket,
finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a leg-
primárb kivételben állandóan a kártyán tartók.